ROMANORVM IMPERATORVM EFFIGIES.

Elogijs, ex diuersis Scriptoribus, per THOMAM Treteru, S.MARIAE. Transtyberim Canonicum collectis, Illustratæ

Opera et Studio Io. Bap.ta de Cauallerijs æneis tabulis Incisæ.

ROMAE ANNO DOMINI MDLXXXXII.

SERENISSIMO PRINCIPI ET DOMINO, D. STEPHANO DEI GRATIA, POLONORVM REGI INVICTISSIMO

Magno Duci Lithuaniȩ, Russiȩ, Prussiæ, Masouiæ, Samogitiæ, Liuoniæ, Principi Transiluaniæ &cæt. Domino clementissimo.

QVAE duo considerari maximè solent ab ijs, qui labores suos alijs dicare constituerunt, auctoritas nempè eius cui dicatur, & prompta gratificandi voluntas eius qui dicat; hæc eadem et ego mecum perpendens, tibi Serenissime Rex, librum hunc mittendum existimaui: qui vltra Regiæ dignitatis fastigium, uirtutibus proprijs, rerumq; præclarè gestarum magnitudine, eam nomini tuo auctoritatem comparasti, vt nulla sit orbis

 Chri-

Christianæ pars, quæ de te non magnifice sentiat, gloriæq; tuæ splendorem præ oculis non ferat. Recens est, atq. in cordibus hominum infixa, inuictæ fortitudinis tuæ memoria: dum non solum Poloni nominis, sed Catholicæ totius Orthodoxæq; Ecclesiæ hostem, Moschorum tyrannum, bello iustissimis de caussis suscepto, ita compescuisti; vt quo plura de eius potentia antea circumferebātur, hoc post clades tot illa à te inflictas, fama illius vilescere cœperit; tui vero nominis celebritas, admirationem omnibus meritò induxerit. Militum tuorum robur, & in persequendo hoste, laborum perferendorum innata quædam cupiditas, omnium sermonibus celebratur; totius tamen belli feliciter confecti gloria, ad te vel maximè refertur, qui rei militaris peritia, vigilantia, tolerantia, animiq; fortitudine, talem exercitus ducem atq; verum Imperatorem, re ipsa te declarasti; vt maximis & fortissimis Heroibus iure optimo possis comparari. Accidit sane percommodè vt in hac quasi publica, de rebus à te præclarè gestis, omnium gratulatione, Romanorum Imperatorum effigies, æneis typis expressas in manibus haberem: inter quos principes cū plurimi fuerint ijs dotibus cu-

mulati,

mulati, quas in te nunc ſuſpicimus & admiramur, nulli magis propriè debitum munus hoc à me offerri potuit, quam tibi, STEPHANE REX inuictiſſime: vt quorum in domando hoſte potentiſſimo, virtutem tanta cum laude imitatus es; eoſdem etiam tibi cum triumpho reuertenti quodammodo occurrere videas. Huc accedit, quòd qui vitas & elogia Imperatorum, ex varijs Scriptoribus ſuccinctè collecta, iconibus eorum appoſuit, Thomas Treterus Canonicus Sanctæ Mariæ Transtyberim, ſummus amicus meus, Polonus eſt, Maieſtati tuæ ſubiectus; qui labores ſuos, nulli mortalium rectius dicari poſſe iudicauit, quàm tibi Regi & Domino ſuo, quē non vulgari illo, & communi, quo ſubditi principes ſuos debent, ſed ſingulari quodam modo propter inſignes dotes, quibus te largitor omnium bonorum Deus affatim cumulauit, obſeruat, colit, & veneratur. Accipe igitur, Sereniſſime Rex, munus hoc, tua maieſtate (opinor) non indignum: & in homine tibi ignoto, animum gloriæ nominis tui ſtudioſiſſimum, ea benignitate complectare, qua ſoles eos, qui virtutum tuarum admiratione moti. hoc vnum contendunt, & elaborant, vt ſe tibi quàm commendatiſſimos red-

dere possint. Seruet te Deus diutissimè incolumem: & consiliorum tuorum, quæ iuuandæ Reipub. Christianæ, propagandæq; Catholicæ religionis caussa, tanta cum alacritate suscipis, exitum prosperum & felicem largiatur. Romæ Anno Domini M. D. LXXXIII. IIII. Kal. Septembris: qua die, tu superioribus annis munitissimam arcem Polocensem, Moschorum Duci victor eripuisti.

Serenissimæ Maiestatis Tuæ,

Seruitor humillimus.

Ioannes Baptista de Cauallerijs.

CAN-

CANDIDO LECTORI IOANNES BAPTISTA DE CAVALLERIIS S.

CVM proximis superioribus annis; oblectationi tuæ, Lector amice, consulentes, Pontificū Romanorum imagines, ex antiquis monumētis depromptas, non pauro certè labore in publicum emisissemus, venit nobis in mentem, rem nos tibi nō ingratam facturos, si quod in Pontificibus perfectum erat, idem quoq; in euulgandis Imperatoribus Romanis pręstaremus, vt vnius libelli inspecti delectatio, alterius quoque visendi desid erium facilius accenderet. Quamobrem omnes ingenij vires eò conuertimus, vt libellum eiusm odi, non minus delectationis quàm utilitatis adferētem quamprimùm ederemus. Etquamuis essent multa, quę conatus nostros, in operis huis progessu, valdè impediebant, vicit tamen hæc omnia commodi publici consideratio, vt nec labores, nec sumptus vllos, defugeremus in eo libro ad finem perducendo, qui prius à multis expeteretur, quàm etiã videri potuerit. Fuerunt plures ante me, qui Imperato-

rum

rum icones in lucem itidem protulerunt. Eorum, quotquot ad manum habere potui, labores diligenter euolui: & vt opus tantò limatius prodiret, virorum in vestigandis antiquitatibus apprimè versatorum consilium adhibui, qui de genuinis vel adulterinis principum omnium imaginibus iudicium ferent. Excussa sunt omnia diligenter, & in eo maximè ad laboratum, vt ne ficta aliqua pro veris operi insererentur. Quorũ Imperatorum statuas in vrbe reperire nobis licuit, eorum effigies à peritis artificibus indè curauimus desumi. Maximam tamen earum partem, numismata antiqua vndequaque conquisita nobis suppeditauerunt. Si quæ porrò desiderabantur, eas ex libris iam antea æditis, qui præ cæteris peritorũ testimonio commendabantur deprompsimus: nihilq. eorũ prætermisimus: quæ ad operis totius dignitatẽ pertinere iudicauimus: quod vt tanto magnis animum tuum delectaret, Elogia quæ Thomas Treterus S. Mariæ Transtyberim Canonicus Polonus, ex vetustis recẽtioribusq. Scriptoribus bona fide collegit, singulis iconibus apposuimus: vt vno quasi aspectu, non minus faciem quàm mores cuiusq. Principis intueri possis. Quę res non solùm ad ea quę sunt notatu digna, memorię facilius commendanda, plurimùm conducit; sed etiam ad euoluenda Scriptorum monumenta, qui copiosè id ge

nus

nus historias persecuti sunt, ianuam quodam modo aperit. Accipe igitur, studiose lector, hilari vultu librum hunc, non tam volumine, quàm vtilitate magnũ: & labores hos nostros boni consule: qui tibi vel hoc potissimũ nomine chari esse debebunt, quòd profectus oblectationisq. tuæ caussa, à me & studiosè & libenter suscepti fuerunt. Benè vale.

Auctores ex quorum libris Elogia Imperatorum collecta sunt.

Cassidorus.
Eutropius.
Eusebius.
Cornelius Tacitus.
Suetonius.
L. Florus.
Fl. Vopiscus.
Blondus.
Ammianus Marcellinus.
Paulus Orosius.
Trebellius Pollio.
Pomponius Letus.
Ioannes Baptista Egnatius.
Ioannes Nauclerus.
Paulus Iouius.
Martinus Cromerus Varmiensis Episcopus.
Platina.
Aeneas Syluius.
Iacobus de Strada.
Hubertus Golez Virtzburgensis.
Carolus Sigonius.
Aeneas Vicus Parmensis.
Albertus Krancz.
Otho Frisigensis.
Martinus Polonus.
Marianus Scotus.

SERIES

SERIES
ROM. IMPERATORVM
eo ordine, quo sibi successerunt, collecta; cui numeri foliorum etiam respondent.

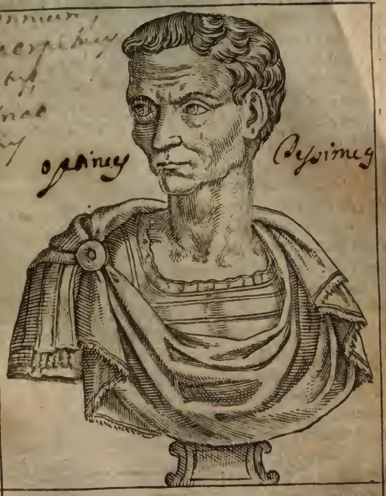
C. Vibius

Con-

A

C. IVLIVS CAESAR Lucij F. vir maximis heroicis virtutibus cumulatus, cùm totam Galliam grauissimis prælijs vicißet, contra Germanos, Heluetios, Britannosq; generosissima bella confecißet, Pompeium Magnum Pharsalico prælio fudisset, bellis confectis quinquies triumphasset, & Consul per decennium, Dictatorque perpetuus designatus, ac Pater patriæ appellatus, singulare imperium populi Romani primus obtinuisset, ob idq. sibi maximam inuidiam mouisset, maturata, dudum in eum concepta, per sexaginta coniuratores conspiratione, C. Cassio, M. Bruto, & D. Bruto principibus, in Curia idib. Mart. viginti tribus vulneribus interfectus est, Anno ætatis suæ quinquagesimo sexto, Dictaturæ verò initæ, Anno tertio. Funus in campo Martio, maxima pompa celebratum; rogo iuxta Iuliæ *tumulum extructo, luctu publico summisq; honoribus, corpus combustum est. Princeps in cibo, & potu, insigni parsimonia, vini parcissimus, pronus tamen in libidines. Eloquentia militari excellentissimus, prudentię, & clementiæ laude, inter alia multa magni Principis officia longe clarissimus.*

C·CÆSAR·DICT·PERPETVO·

OCTAVIANVS Cæsar Augustus, sororis C. Iulij Cæsaris nepos, patre Octauio, matre Actia Romæ natus, à Iulio Cæsare ex testamento in familiam adoptatus hæresq; institutus, vt necem auunculi vlcisceretur, quinque bella ciuilia gessit, aduersus Antonium Mutinense & Actiacum; contra Cassium, & Brutum Philippense; contra L. Antonium M. fratrem, Perusinum; aduersus Pompeium Magni filium, Siculum & nauale; externa duo, Dalmaticum, & Cantabricum. Pace, terra, marique parta, Iano clauso, Vrbem Romanam optimis institutis, legibus, magnificentissimisque operibus sic excoluit, vt meritò Parens Patriæ primus, & Augustus diceretur. Obijt Nolæ, ventris profluuio laborans, Anno ætatis septuagesimo sexto, Imperij verò quinquagesimo sexto: Cùm regnasset cum Aton. & Lepido Annos 12: solus Annos 44. Corpus maximis honoribus ad Vrbem delatum & postquam crematum fuit, reliquiæ in Mausoleo sibi inter Tyberinum amnem & viam Flaminiam extructo, impositæ. Princeps fuit summis animi corporisque dotibus clarus, ad cuius felicitatem illud accessit quòd anno eius Imperij 41. ferè completo, & 42. ineunte, Rex Regum & Dominus dominantium Saluator noster CHRISTVS IESVS principium recuperandæ salutis humanæ, carnem aßumens dare voluit. 8. cal. Ianuarij, ex purißimis Mariæ Virginis sanguinibus in Bethleem Iudæ natus: quo die mandauit Augustus, ne quis Dominum se vocaret, sentiens verum orbis Principem natum fuisse. Dei enim cognomentum est.

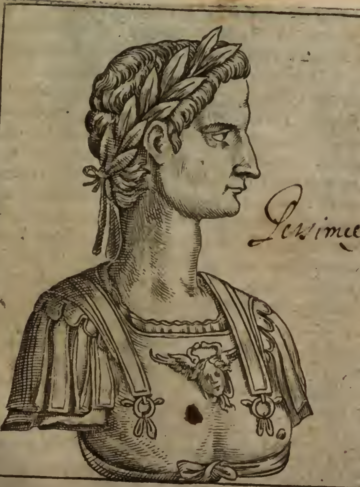

DIVVS·AVGVSTVS·PATER·

TYBERIVS NERO CAESAR Augusti priuignus, Tyberij Neronis, & Liuiæ Drusillæ filius assumpta virili toga, Magistratus ordines omnes adijt. Pro Augusto in Oriente prçclara multa gessit. Tigranem Armeniæ Regem Regno restituit; signa à Parthis Crasso ablata recuperauit. Rheticum, Vindelicum, Pannonicum, Germanicum Illyricumq; bellum feliciter confecit: ob quæ triumphauit, & ouans Vrbem ingressus, Liuiæ impulsu magis, quàm Augusti iudicio (quippè cuius mores, & ingenium non probasset vnquam) ab Augusto adoptatus & successor ascitus est. Eo mortuo primum se liberalem, ac modestum gessit, in multis valdè popularem se se exhibens: biennio post adeptum Imperium, extra vrbem pedem non extulit; Postea verò Capreensi secessu omnem Reip. curam abijciens, Armeniam à Parthis occupari, Mœsiam à Dacis Sarmatisque, Galliam à Germanis vastari neglexit. Vitia malè dissimulata detexit. Portentosæ libidini, turpissimæque ebrietati summam auaritiam; maximæ crudelitati incrediiblem adiecit rapacitatem, non minus in excellentes ingenio viros, quàm in propinquos, & necessarios suos sæuiens. Postremò in Astura propè Campaniam in languorem cùm incidisset, in Villa Luculliana ætatis Anno 78. Imperij verò 23. Caligulę nepotis astu obijt. Romam portatum corpus, publico funere crematum est. Huius Imperij Anno decimo octauo, Dominus noster IESVS CHRISTVS vt nos ab ęterna morte liberaret, ignominiosam Crucis mortem subire, & se puram Deo patri hostiam, pro redemptione humani generis, offerre dignatus est.

TI. CAESAR. DIVI. AVG. F. AVGVST. IMPERATOR.

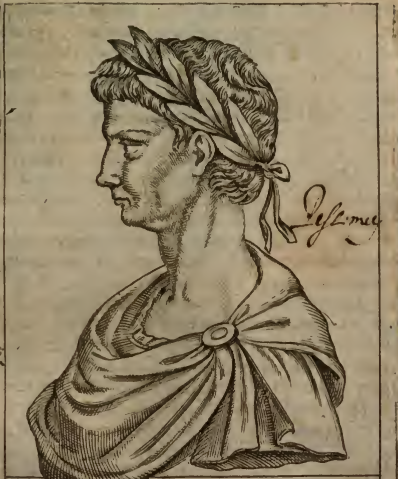
C. CAESAR Germanico patre natus, à militari calciamento Caligulę cognomen adeptus, magis in gratiam patris, quàm proprijs virtutibus, Imperium assecutus est. Initiò principatus ita se gessit, vt nunc PIVS, nunc Pater exercituum, nunc Castrorum filius, nunc optimus Cæsar dici meruerit. Postea ex homine in monstrum versus, se adorari, & Iouem Latialem vocari passus, propria sibi sacerdotia constituit, victimasque, & hostias expetijt. In propinquos, auiam, proauiam omnem sæuitiam exercuit. Tres sorores suas constuprauit. Libidinis iam erat inexplebilis, vt nec masculis, nec fœminis vllis parceret. Matronis honestis omnibus insidiabatur, quas cum maritis ad cœnam vocatis vitiasset palàm in Conuiuijs, earum alias laudabat, alias vituperabat. Senatores multos interfecit: Conclusis horreis famem populo indixit: Parentes filiorum supplicio interesse coegit. Sæuitiam, verborum inuerecundia auxit, illud tragicum iactitans; Oderint dum metuant. Et illud; Vtinam Populus Romanus vnicam haberet ceruicem. Homeri carmina comburere conatus est. Virgilium ignorantiæ, T. Liuium loquacitatis accusauit, quos vna cum Iuris consultorum scriptis extirpare decreuit. Auri maxima vi consumpta, ad rapinas se conuertit, inaudita exquirens vectigalia, testamenta diuitum irrita faciens. In talem igitur bestiam non hominem conspirationes aliquot factæ, detectæ sunt. Tandem per Chæream Cassium Tribunum et Cornelium Sabinum triginta vulneribus est confectus. Anno ætatis 29 Imperij 3. cum 10. mensibus. Cadauer tumultuario rogo semiambustum, in hortis Lamianis leui cespite obrutum, à sororibus ab exilio redeuntibus, concrematum est.

C·CÆSAR·AVG·GERMANICVS·PO·M·TR·POT.

4

TYB. CLAVDIVS ex Druso Nerone, fratre Tyberij Imperatoris & Antonia minore Lugduni natus, liberalibus artibus, in prima ætate non mediocrem operam nauauit. Græcis Latinisq; litteris instructus, quadraginta Historiarum libros conscripsit. Caij percussores cùm inquirerentur ipse metu supplicij, in deformi latebra repertus, à militibus extractus, in Palatium ductus, Imperator *creatus est, Anno ætatis L. In cunctis tam ciuilem se gessit, vt breui omnium in se amorem conuerteret. Priuatis tamen insidijs infestabatur, vnde & bellum ciuile à Furio Camillo Scriboniano Dalmatiæ Legato, quem etiam milites* Imperatorem *salutauerant contra eum motum, sed statim sopitum est. Censuram intermissam reuocauit; ius laboriose dixit. Britannia in deditionem recepta, reuersus in Vrbem, sexto mense, triumphum egit. Senatum suppleuit, amotis famosis, ob idq; Pater Senatus dictus fuit. Curam vrbis maximam habuit; opera publica multa extruxit, Aquam Claudiam Romam introduxit.* In *ferendis sententijs nonunquam perspicacem & acutum, nonunquam insulsum & ineptum se ostendit. Conuiuijs nimio deditus, vini cibique appetentissimus, somni breuissimi: Libidinis in fæminas profusissimæ: Aleæ studiosus, natura sæuus sanguinariusque. Fraude Agrippinæ veneno perijt, ætatis anno 64. Imperij 14. Funeratus est solenni pompa Principum, & in Deorum numerum relatus.*

TI.CLAVDIVS.CÆSAR.AVG.P.M.
TR.P.IMP.P.P. 5

DOMITIVS NERO Cæsar, ex Cn. Domitio Nerone, & Agrippina Germanici filia, procreatus, 11. ætatis anno à Claudio adoptatus, Anneoq; Senecæ in disciplinam traditus, vbi 17. ætatis annum attigit, post mortem Claudij Imperator factus est. Primum quinquennium ita gessit, vt omnes Principes liberalitate, clementia, comitate, beneuolentia superaret. Ianum bis clausit: prauos mores emendauit: multas bonas leges tulit. Tandem Imperatoriæ dignitatis oblitus, musicæ, cytharizandi, & augurandi studio deditus, paulatim petulantiam, libidinem, luxuriam, auaritiam, crudelitatem detexit. Commeßationibus deditus: Pueris & nuptis abusus: Sporum Eunuchum ornamentis mulieribus excultum pro vxore habuit. Doryphorum libertum, maritum suum (cum se mulierem effingeret) fecit: Agrippinam matrem incestauit. Prodigalitate exhaustus, ad rapinas se conuertens, templa Deorum spoliauit: Britannicum veneno sustulit: matrem occidi iussit. Senecam & Burrum præceptores interemit: vrbem, caussatus ædificiorum deformitatem, incendit: nobilissimum quemque exitio destinauit, conatus ordinem Senatorium totum subuertere. Christianos multis varijsque suppliciorum generibus prosequutus est. Inter hos Petrum & Paulum Apostolos interfecit. Cùm in odiũ eius propter omnia flagitiorũ genera, in quibus volutabatur plurimi, exarsisset Galliæ, Hispaniæq; ab Imperio Romano discessissent, hostis à senatu iudicatus, ab omnibus derelictus, ferrum iugulo adegit, adiuuante trepidam manum Eunucho Sporo, anno ætatis 32. Imperij 14. Mors eius tantam lætitiam populo Romano attulit, vt omnes pileati (veluti in signum partę libertatis) discurrerent: funeratus est impensa ducentorum millium, stragulis albis, auro intextis. Reliquias Aegloge & Alexandria nutrices, cum Acte concubina, gentili Domitiorum monumento, condiderunt.

NERO.CLAVDIVS.CÆSAR.AVG.GER
P.M.TR.P.IMP.P.P.
6

VII.

SERGIVS GALBA Patre Sergio Galba, matre Numia Achaia ex nobiliſſima Sulpitiorum familia progenitus, cùm in adoleſcentia liberalibus diſciplinis & Iuri operam dediſſet, per omnes dignitatis gradus ad Proconſulatum Hiſpaniæ euectus eſt. Durus & ſeuerus in re militari, Veteranos, & Tyrones aſſiduis operibus exercens, ſeueriſſimè eos tractauit: ſpe Reipub. a Tyrannide liberandæ, à militibus ſalutatus Imperator, legatum tantum Populi Romani ſe eſſe reſpondebat. Audita tandem Neronis morte, nomen Imperatoris, iam grandæuus, libens aſſumpſit, & magna militum copia ſtipatus, Romam aduenit. Trium flagitioſorum hominum regebatur arbitrio, quibus adeò ſe abutendum permiſit, vt vix ſibi ipſi conſtaret. Hinc prope vniuerſis ordinibus infenſus, apud milites, Germanos præcipuè, maxima flagrabat inuidia: qui quòd eos nulla largitione donaret, ſed inani ſpe lactaret, ſacramentum militare reijcientes, cùm Imperatorem in Hiſpania factum palàm diſplicere conclamaſſent, Othonem ad affectandum principatum non mediocriter incenderunt. Conſpiratione igitur facta, ad lacum Curtium in foro Romano miſerè trucidatus eſt. Caput eius à milite gregario amputatum, ad Othonem delatum eſt, qui cum ludibrio circumferendum, lixis calonibuſq; donauit. Truncum corpus, ab Argio diſpenſatore in hortis eius Aureliæ viæ, ſepultum eſt. Perijt tertio & ſeptuagaſimo ætatis anno, Imperij menſe ſeptimo.

SER: GALBA. IMP. CAESAR. AVG.
TR. P.

Aqua Lixa vocabatur a mi-
litibus,
Lixa à lica Herculis [illegible]
inutile Lixarum vulgus

M. SYLVIVS OTHO. L. Sylnio Othone patre, & Albia Terentia matre, natus, à prima ætate prodigus & procax, Neroni in tantum gratus erat, vt omnium consiliorum atque secretorum eius particeps fuerit. A quo in Lusitaniam missus, eam decem annis summa moderatione ac singulari abstinentia administrauit. Deficiente à Nerone Galba ad eius partes accessit, quem, cùm inita conspiratio, è medio sustulisset, ipse Imperator tumultuariè salutatus, senatum ingressus, quasi raptus de publico, imperium se coactum suscipere simulauit. Decreta est ei Tribunitia potestas, & nomen Augusti, & omnes principum honores. A plebe appellatus est Nero: cuius etiam statuas & imagines deiectas restituit. Interim exercitus Germanicus apud Coloniam, propè Rhenum, facta coniuratione contra Othonem, Vitellium in castris Imperatorem elegit, contra quem expeditionem inchoauit Otho, ac bellum ciuile molitus est. Tribus leuibus prælijs contra Vitellianos congressus, victor extitit; quarto apud Bebriacum fraude superatus, magis tedio ciuilis belli, quàm desperatione motus, singulos amicorum cohortatus, vt sibi quisque pro facultate consuleret, pecunijsque suis domesticis diuisis, pugione, quem puluino subdiderat, se vno ictu infra læuam papillam interfecit, Aetatis anno 38. Imperij die 95. Apud Veliternam funeratus; adeo charus militibus, vt multi haud procul à rogo, sibi ipsis manus inferrent, multi præ dolore armis inter se ad internecionem concurrerent. Vir fuit munditiarum penè muliebrium, & imberbis, cui minimè tam virilis mors, & Romana conueniebat.

IMP·M·OTHO·CAESAR·AVG·
TR·P·

AVLVS VITELLLVS ex L. Vitellio clarissimo viro, & Sextilia probatissima fœmina prognatus, primam ætatem apud Tyberiana scorta Capreis egit. Caio per aurigandi, Claudio per aleæ studium, Neroni per Cythæredos & Musica certamina familiaris, eorum fauore, honoribus & sacerdotijs auctus, Proconsulatum Africæ obtinuit. Postea illi à Galba Germania Prouincia est tradita: in qua cùm se exercitui comem, blandum, benignumque exhibuisset, vesperè à militibus, è cubiculo raptus, à Fabio Valente, vnius legionis duce, Imperator salutatus est, Cùm ei Galbę cædes nunciata esset, pacatis Germanicis rebus, copias partitus, aduersus Othonem exercitum parauit. Cùm autem Othonis mortem audisset Prætorianos exautoratos iussit arma tradere Tribunis, quiq; ob cædem Galbę munera poscebant, iussit vt interficerentur, vt probi principis spem præseferret. Vrbem more triumphantis ingressus, luxurię, libidini, delicijs, & gulę ita deditus fuit, vt ventri omnem operam dare videretur. Arbitrio histrionum & aurigarum gubernabatur, & horum consilio Imperium administrauit. Helluantem Imperatorem, Mœsiarum ac Pannonię exercitus, tum Iudaicus, ac Syriacus destituerunt, in Vespasiani verba iurarunt. Iste contra eos L. Vitellium fratrem misit, qui apud Cremonam superatus est, quamobrem & reliqui Vitelliani Duces in partes Vespasiani transierunt. Destitutus itaque ab omnibus, cum pistore. & coquo in latebras fugit; At hostili exercitu in vrbem irrumpente, è latebra extractus, ligatis post tergum manibus, iniecto ceruicibus laqueo, lacerata veste, seminudus in foro trahitur, mucrone sub mentum posito, quibusdam cœno, & stercoribus incessantibus, alijs incendiarium, helluonem, ebriosum vociferantibus, ad Gemonias scalas raptus, infinitis verberibus cęsus, perijt. Inde vnco tractus in Tyberim proiectus est. Anno ętatis 57. Imperij, mense octauo.

A·VITELLIVS·GERMANICVS·IMP.
AVG.·P·M·TR·P·

IMP. CÆS. NERVÆ. TRAIANO. AVG. GER
DAC. PARTH. P. M. TR. P. COS. V. P. P.
14

PVBLIVS AELIVS ADRIANVS, ex Aelio Adriano Afer & Domitia Paulina Romæ natus, à Traiano adoptatus, Imperator factus est, Anno Christi centesimo decimo nono. Initio imperij omnem operam dedit, vt pacem in toto orbe componeret; armorum, & rei militaris peritissimus, tantas copias habuit, quantas Imperatorum ferè nullus. Totũ propemodum orbẽ peragrauit, nempe adeo cupidus peregrinationis, vt omnia, quæ de locis orbis legerat, præsens vellet addiscere. Litterarum in vtraque lingua peritissimus, Mathematicus insignis, Astrologus, & Geometra acutissimmus, Musicus, Poeta, Medicus. Pictura, sculpturaque tantum valuit, vt plurimas imagines sua manu depinxerit, & quasdam etiam in ære ac lapide artificiosè celauerit. Opera publica maxima elegantissimaque fecit, quorum in Vrbe alibique satis clara memoria extat. Athenis cum hyemaret, obtulerunt ei Quaratus atque Aristides (qui Apostolorum fuerant discipuli) libros quosdam in Christianæ fidei defensionem à sese conscriptos, quorum lectione aliquantulum in fide Christiana eruditus, rescripsit, indignum esse Christianos Religionis caussa passim occidi. Cumque Cothebas Iudaicæ factionis Princeps Christianos varijs cruciatibus, quod aduersus Romanos nollent arma mouere, insequeretur, Adrianus omnes passim Iudæos interfici curauit, neuè cuiquam illorum aditus Hierosolymam pateret, interdixit, donauitque Ciuitatem illam mœnibus probè munitam, Christianis, eam de suo nomine Aeliam appellans. Memoria fuit vsque ad stuporem felicissima: ingenij liuidi, lasciui, & ad ostentationem insolentis. Annio Antonino adoptato, cum in lethalem morbum incidisset, venenum à medicis non semel postulauit, & ob animi impatientiam, semel atque iterum à seruis, & libertis gladio iugulari petijt. In conspectu Antonini tandem apud Baias moritur. Anno ætatis LXII. cum imperaßet annis XXI. mensibus XI.

IMP.CAES.TRAIAN.ADRIANVS.AVG
P.M.TR.P.COS.II.
25.

ANTONINUS, ex Tito Aurelio, & Fatidilla natus, filius adoptiuus Adriani, Imperium suscepit, Anno à Natiuitate Christi, centesimo quadragesimo; ea probitate ac integritate Princeps, vt auctoritate Senatus, meritò PIVS, cognominatus sit. Per legatos suos plurima bella gessit: Britannos, Mauros, Dacos, Germanos, Iudæos rebellantes contudit; Alanos refrænauit; in Achaia atque in Aegypto rebelliones repressit. Orbem prope vniuersum, non armis, sed sola virtute, auctoritate & fama bonitatis, quæ de eo ferebatur deuicit, pacis amantissimus, illud Scipionis semper habuit in ore; Malle se vnum ciuem seruare, quàm mille hostes occidere. Iustinus philosophus conscripto de fide Christiana libro, cum eum Antonino nuncupasset, ita eum in Christianos bēneuolum reddidit, vt quietos ipsos in sua religione perseuerare admiserit, vsque in principatus sui annum quintumdecimum. Postea Crescentis Hæretici, multa de nocturnis coitionibus, puerorum cædibus, & comestionibus, & stupris in Christianos impudenter configentis, mendacijs & persuasionibus inductus, tanto odio in Christianos exarsit, vt cunctis Asiæ præsidibus, edicto præceperit, vti Christianos omnes occiderent ac penitus extirparent, in qua persecutione etiā Iustinus philosophus, martyrij coronam suscepit. Opera publica multa restituit. Spectacula plurima edidit. Amicis non aliter vsus est in imperio, quā priuatus. Ociosis salaria subtraxit dictitans. Nihil eße crudelius, quàm rem ab ijs corrodi, qui nihil in eam suo labore conferrent. Seditiones non crudelitate, sed modestia compressit. In victu eius opulentia sine reprehensione, parsimonia sine sordibus emicuit. Moriturus Remp. M. Antonino commendauit. Febre correptus tertia die animam exhalauit, ætatis anno 70. Imperij 23. Sepultus in mole Adriani.

ANTONINVS.AVG.PIVS.P.P.
TR.P.COS.III. 16

L. AVRELIVS VERVS, Patre L. Aelio vero, & matre Domitia Caluilla progenitus, ab Antonio Pio, vna cum M. Aurelio in filium adoptatus, æquo iure post obitum PII, *cum eodem Imperium administrare cœpit, à Christo nato, centesimo sexagesimo secundo Anno. In Syriam profectus, adulterijs & omni genere luxuriæ fuit infamatus: quæque in Syria conceperat vitia, Romam deduxit; popinæ, aleę, nocturnis incursionibus ita deditus, vt Neronis, Caij, & Vitellij æmulus videretur. Quæ omnia quasi nesciens Marcus dissimulabat, ne pudore illo fratrem carperet; atque ne in oculis omnium peccaret, ab eo in Parthicum bellum missus est; sed nihil profecit, in homine voluptatibus, spurcitijsque dedito. Bellum tamen Parthicum eius duces confecerunt, qui Babylonem, Mediam, Armeniamque vendicabant, vndè nomen Armenici, Medici, Parthici, Medici, acquisiuit; quod & Marco Romę agenti delatum est. Ad amicæ vulgaris arbitrium, in Syria barbam posuit; vndè secum Romam Histriones, fidicines, tibicines, scurras, pręstigiatores multos adduxit, cum quibus in villa sua insaniuit: quod peperisse clandestinas inter ipsum & Marcum simultates rumor erat. Apoplexia correptus, ex bello Germanico, rediens in vehiculo sedens, cum fratre, apud Altinum, inter Veronam & Concordiam, iter faciens, perijt, cùm triduo mutus vixißet, post sanguinis detractionem. Vixit annis XLII. Imperauit cum fratre annis XI. In sepulchro Adriani sepultus est.*

L·AVR·VERVS·AVG·ARM·PAR-
THICVS·MAX·

MARCVS AVRELIVS ANTONINVS Philosophus, ex Patre Annio Vero, & Domitia Caluilla matre natus, post obitum Lucij Veri, solus Imperij gubernaculis potitus, per omnia sibi in anteacta vita similis, prouincias summa veneratione ac modestia gubernauit. Populo adeò gratus, vt à plurimis, totius Orbis defensor, & ob singularem iustitiam seuerissimus, speculumque virtutum appellatus sit. Persecutionem in Christianos à temporibus Antonini Pij cœptam, sub hoc Imperatore plurimùm auctam, Melito insignis Christianorum defensor ac patronus, datis ad Imperatorem litteris, ita coercuit; vt edicto Ephesi in Comitijs publicè proposito, Imperator cauerit, si quis Christianum quempiam, eo nomine saltem quòd Christianus sit, accusauerit, reus quidem absolueretur, alius autem eam pœnam subiret, quam Christiano intentabat. Nouo ex improuiso in vniuersa Europa tumultu exorto, exactionibus Imperium grauare nolens, omnia sua Imperialia vxorisque ornamenta in foro Traiano diuendidit, exercituque comparato in Germaniam cum filio suo M. Commodo profectus, contra Venetos, Quados, & Sclauos dimicauit. Victor exercitum in Pannoniam atque Illyriam duxit; postque victoriam partam ætatis LXI. Imperij verò XVIII. anno, diem vltimum clausit. Audito nuncio mortis, Vrbs publico luctu confusa mœrorem induit, Senatus atra veste dolorem testatus est: quod de Romulo creditum est, omnes vnanimi consensu affirmabant, Marcum cælo receptum eße: ob cuius honorem templa, columnæ, multaque alia decreta sunt.

IMP. CÆS. M. AVR. ANTONINVS. AVG.
GERM. SARMATICVS.
18

L. AELIVS AVRELIVS COMMODVS, ex M. Antonino Philosopho & Faustina natus, Patre in Germania mortuo, Anno post Christum natum centesimo octuagesimo secundo Imperij gubernacula suscepit Germanicum bellum sibi à patre relictum, cùm iam res ad victoriam inclinaret, turpiter deserens, contempto amicorum consilio, Romam properauit. Crudelitate, libidine, superbia, Caligulam, & Neronem longè superauit: per tabernas & lupanaria sese turpiter volutauit. Prouincias facinorosissimis hominibus demandauit. Senatum contempsit. Nobiles plurimos interfecit: matrem Faustinam in exilium misit. Inter trecentas concubinas, quas ex matronarum, meretricumque delectu, ad formæ speciem collegerat, in Palatio, per conuiuia & latebras debacchabatur; cum trecentisque exoletis, Lucillam sororem occidit; cæteras constuprauit. Totam Imperij administrationem Perennio consiliario commisit. Paternum nomen contemnens, abiectis Imperialibus ornamentis, se Herculem Romanum, Iouis filium appellauit, exuuias leonis indutus manuq; clauam gestans, nudus ludos & gymnasia frequentans incedebat. Vrbem Romam, Senatum Populumque de se Commodianos appellabat. Bella per legatos gessit. Tandem facta in eum conspiratione, per Q. Aelium Lætum Præfectum, & concubinam Martiam, quam inter omnes dilectissimam habuit, cùm ei venenum inefficax propinatum esset, per athletam, quem Herodianus Narcium appellat, strangulatus est. Anno ætatis 32. Imperij 13. Senatus decreto cadauer vnco tractum in Tyberim proijci debuit: at iussu Pertinacis in monumentum Adriani translatum est.

M·ÆL·AVREL·COMM·AVG·P·FEL·

19

P. HELVIVS PERTINAX. Ex Patre Helvio Successo, in Appennino, in Villa Martis, natus est. Pertinax dictus ex continua lignariæ negotiatione, quod eam pertinaciter exerceret. Commodo occiso, Lætus Præfectus prætorio, & electus Cubicularius, nocte intempesta, mortem eius annunciarunt Pertinaci, eumque in castra ductum Imperatorem designarunt, sexagenario maiorem, Anno Christi centesimononagesimo quinto. Fuit vir fortis & strenuus, omnibusque se beneuolum semper & ciuilem exhibuit. Aes alienum ab initio Imperij contractum, facta auctione supellectilis, Commodi Imperatoris, dissoluit, operibus publicis certum sumptum constituit: stipendia debita soluit, præmia militibus posuit, annonæ consultissimè prouidit. Senatui semper præfuit. Quidquid inculti soli vacabat occupantibus adiudicauit, decemque annorum immunitatem, & perpetuam libertatem agricolis concessit. Auaritiæ tamen suspicione non caruit. Nam & sordidè in prouincijs se gessit, & cùm patrimonium ei esset perexiguum, subitò factus est diues. Quinimò apud vada Sabatia mercaturas Imperator exercuit, non aliter quàm priuatus; ob hoc militibus omnibusq; aulicis inuisus, à Læto Præfecto, qui eum Imperatorem fecerat, in Palatio est confossus cum duobus Cubicularijs: cùm vixisset Annis LX. mensib. 7. diebus 26. Milites qui eum interfecerant, caput conto fixum, per Vrbem in castra pertulerunt. Mortem eius populus indignissimè tulit, & idcirco in Diuos est relatus,

Ornata, licet contra magnus est

DIVVS.PERT.PIVS.PATER.
20

DIDIVS IVLIANVS MEDIOLANENSIS. *Filius Pratorij Didij Seueri, & Claræ Aemiliæ. Literarum, præsertim* Iuris, *peritissimus; audita morte Pertinacis, militibus venale* Imperium, *ei qui plus auri argentiue afferret, proponentibus, cùm in muro de numeranda pecunia cum militibus conuenisset, ac multò plura etiam quàm sperarent se daturum illis pollicitus esset, ab illis admissus,* Imperatorq; *est appellatus. Adeptus* Imperium *delitijs atque crapulæ se totum dedit. Senatu neglecto, militibus vana spe pollicitationum elusis, contemptui passim ab omnibus haberi cœpit. Quamobrem Senatus C. Pescenium Nigerium, ad vrbis præsidium euocauit, qui paulo post in Syria cum exercitu suo à* Iuliano *defecit. Seuerus quoque in* Illyrico *copiarum dux, ab eodem desciuit: hic in Pannonia, ille in Oriente, à suis* Imperator *declaratus. Quamquidem rem* Iulianus *indignissimè tulit; sed cùm desperata omnia videret, de participatione* Imperij *cum Seuero Senatusconsultum fieri obtinuit. Cæterùm Seuerus se malle* Iuliani *hostem esse, quàm Imperij participem litteris ad Senatum datis testatus est. Destitutus omnium præsidijs* Iulianus, *ad Magicam se conuertit, populi odium delinire, & militum animos, hac ratione, compescere credens. Tandem auctoritate Senatus abrogatum est ei* Imperium; *Seuerus* Imperator *appellatus.* Iulianus *autem à quodam gregario milite, inter fœdissimas complorationes, obtruncatus est. Vixit annis L V* I. *mensib.* 4. *Imperauit mensib.* 2. *dieb.* 5. *Corpus eius vxori à Seuero traditum, in proaui monumento sepultum fuit.*

IMP.CÆS.M.DID.SEVER.IVLIAN.AVG.
21

C. PESCENNIVS ex patre Antonio Fusco, matre Lampridia natus, à nigra ceruice Niger appellatus, mediocriter eruditus, moribus ferox, diuitijs immodicus, vita parcus, ad omne vitium procliuis fuit. Ab exercitu Syriaco, cui tunc præerat, Imperator salutatus, eo ferè tempore quo Seuerus in Illyrico à suis militibus Imperator itidem creatus est: quo nuncio accepto, copias quas habere potuit, conflauit, circaque Byzantiũ oram omnem occupauit, vt Seuero ad se perdendum venienti, iter interciperet. Cæterum exercitus eius, Aemiliano Duce, cui Niger summam belli concrediderat, ad Cyzicum fusus, fugatusque est: exercitu nouo instaurato, & apud sinum Issicum per Seuerum profligato, Niger fuga elapsus, Antiochiam peruenit. In suburbano latitans repertus, capite truncatus est; quod pilo infixum hinc inde circumferebatur. Filij eius cum matre in exilium acti, paulò post occisi, omnesque illius amici supplicio affecti fuerunt. Miles fuit optimus, Tribunus singularis, Dux præcipuus, Legatus seuerissimus, Consul insignis, domi forisque conspicuus, Imperator infelix.

IMP·CAES·C·PESC·NIGER·IVS·AVG

CLODIVS ALBINVS Ex patre Caionio Posthumio, matre Aurelia Meßalina genitus, ob res praclarè in militia gestas, à Commodo Casarianum nomen oblatum, cum gratiarum actione modestissimè recusavit, à Seuero primus Consul, postea verò etiam consors Imperij declaratus est. Victo Pescennio, à Seuero (qui Albinum latè imperare ferre non poterat) primùm insidijs est petitus, quibus detectis, manifestè contra eum exercitum Seuerus duxit. Multis pralijs vario Marte acerrimè pugnatum, tandem vltimo pralio commisso, fusa sunt Albini copia. Albinus sauciatus à militibus captus, semiuiuus ad Seuerum ductus est; cuius caput abscissum. pilo prius circumlatum, Romamq; missum, publicè patibulo affixum est. Corpus ante pratorium ad fœtorem vsq; iacuit, laceratumq; à canibus in profluentem coniectum est.

D. CLOD. SEPT. ALBINVS. CÆS

I. SEPTIMIVS SEVERVS. Ex Patre M. Geta equite Romano, & Fuluia Pia, in Lepti Ciuitate Africæ natus, cùm Cos. Germano exercitui præpositus esset, vbi auditum fuit Commodum occisum, ac Iulianum odio multorum imperare, instigantibus multis, repugnans à militibus Imperator appellatus est. Occiso Iuliano, Romam armatus petijt, cunctis trepidãtibus, & ciuilis belli periculum metuentibus, quòd Pescennius Niger, & Clodius Albinus ad Imperium quoque aspirarent. Contra Pescennium Antiochiæ degentem, exercitum ducens, eundem bis prælio victum, interfecit: Contra Clodium itidem Albinum bello suscepto, illud non minore felicitate confecit. Profligatis enim Albini copijs, ipsum semiuiuum cæpit, & occidi iussit. Ordinatis Britanniæ, Galliæque rebus, Romam rediens, populum ac milites multis muneribus donauit: ærarium auxit, ludos seculares peregit. Maiorem filium Cæsarem declarauit. Iterum in Orientem profectus, Arabiam & Armeniam peruagatus, Parthos superauit. Vrbem indè ouans ingressus, spectacula & ludos edidit, magnum dedit Congiarium, Ius dixit: Ciuilibus negotijs liberisque erudiendis intentus. Tãdem ad sedandam in Britannia dissenssionem cum ambobus filijs iam decrepitus profectus, subactis Barbaris, senex morbo in Britãnia consumptus est. Anno ætatis LXXXIX. Imperij XVIII. Cineres ex Eboraco in loculo aureo Romam aducti, in sepulchro Antonianorum sunt conditi.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIII.

24

M. AVRELIVS ANTONINVS BASSIANVS.
Ex patre Seuero Imperatore, & Marcia matre, Lugduni procreatus, CARACALLAE nomen, à vestimento demisso ad talos vsque, quod populo dedit, accepit: à patre in Albini Cæsaris interfecti locum, anno post Christum natum centesimo nonagesimo octauo, subrogatus est: In pueritia blandus, postea in omnem inhumanitatem ac sæuitiam se conuertit. Patre mortuo, exercitu maximo coacto, summam potestatem nactus: apud milites conquestus, fratrem sibi venenum parasse, atque matri rebellem esse, eum in Palatio occidi iussit. Vrbem ingressus, fratris sui domesticos & amicos, interfecit, nec infantibus parcens. Bonis diuitum inhians eos quacumque causa conficta, necabat. Commodi sororem anum, morte affecit, & quicquid ex cognatione Imperatoria, aut in Senatu ex Patricia nobilitate supererat, quasi à stirpe abstulit. Vestales virgines viuas terra obruit. Propter crudelitatem se perosum sentiens, Roma relicta in Gallæam secessit: affectans nomen Parthici ad Orientem festinauit, quod & obtinuit. Hyematurus in Mesopotamia, apud Carras Vrbem, dum Lunæ deæ templum inuiseret, & ad requisita naturæ discederet, insidijs à Macrino præfecto positis, per Martialem centuriorem pugione per auersum est traiectus, dū subligacula deduceret, uentrisque oneri leuando intenderet. Martialis fugere volens, à custodibus corporis interficitur. Macrinus per dissimulationem mortem eius deplorans, corpus cremari iussit, reliquias in vrna matri Iuliæ ad sepulturam misit, quas in sepulchro Antoninorum condidit. Vixit annis XLIII. Imperauit VI. Thermas sui nominis, pulcherrimi operis in Vrbe Roma ædificauit: quarum ruinæ insignes visuntur.

Subligaculum ... corr bracche, quo pudendæ corporis partes teguntur quod ... [illegible]

M·AVREL·ANTONINVS·PIVS·AVG·
·BRIT.
25

P. SEPTIMIVS GETA. Ex patre Seuero, matre Iulia Mediolani natus, moderatùs & lenis, honestiora studia tractauit, ac disciplinarum gloria viros celebres circa se frequenter habuit: placidus humanus, in optimos quosque vestitus nitidi cupidissimus. Post Parthicum bellum, cùm ingenti gloria floreret, Bassiano principe Imperij appellato, ipse quoque Cæsaris & Antonini nomen accepit. Mortuo patre Seuero, insidijs multis à fratre (quòd eum lenitate morum à se discrepantem, ferre consortem Imperij, Bassianus non posset) petitus est. Cumque eos sæpius reconciliare, magnæ auctoritatis viri conati essent, Imperium vtrisque consentientibus ita diuiserunt, vt Europa cum partibus Meridionalibus, Antonino Bassiano, Asia verò & quidquid in Orientem vergit Getæ cederet: sed neque ea ratione, odium in fratrem conceptum, Bassianus deponere potuit. Et cùm paratæ veneno insidiæ non procederent, in cubiculum eius Antoninus irrumpens, Getam nihil tale expectantem, supra matris pectus crudelissimè interfecit; Corpus maiorum sepulchro illatum.

IMP.CÆS.P.SEPT.GETA.PIVS.AVG.
26

M. OPILIVS MACRINVS. Infimæ sortis Libertinus, cuius parentes propter ignobilitatem ignorantur, interempto Antonino Caracallo, anno à Christi natiuitate, ducentesimo decimo nono, à militibus Imperator electus est. Ad Parthicum bellum profectus, post primum conflictum fœdus iniit, inducias Arthabano Rege petente. Ex Mesopotamia Antiochia profectus, in omnibus delicijs vixit, histrionibus, gladiatoribus, luxui, crapulæque deditus. Filium suum Diadumenum consortem Imperij fecit, atque Antoninum (eo quòd nomen illud, eo tempore, omnibus amabile esset) appellauit, vt à se interfecti, Antonini Caracallæ suspicionem militibus demeret; cuius simulacra ex auro confici curauit, eumque inter Diuos retulit. Homo vitiosissimus & sordidissimus. In domesticos tam ferus & crudelis, vt non Macrinus, sed Macellinus (quòd macelli, specie, domus sua cruentaretur) appellatus à multis fuerit. Tandem proditione militum, & defectu legionum, ad Varium Heliogabalum, victus cum paucis fugiens, in vico Bythiniæ cum filio Diadumeno, quinquagenario maior, occisus est, suis partim deditis, partim fugatis, partim interfectis. Vtriusque caput abscissum, ad Antoninum Heliogabalum delatum est. Imperauit annum vnum, & menses duos.

IMP. CÆS. M. OPEL. SEV. MAGRI-
NVS. AVG.

DIADVMENVS. Ex Macrino & Numia Celsæ natus, occiso Bassiano, ab exercitu, cum patre Opilio Macrino Imperator est appellatus. Pater nomen Antonini ei indidit, veritus ne exercitus, in aliquem Antoninorum, qui non pauci ex affinibus Antonini Pij superfuerant, inclinaret: quod factum Senatus etiam libenter comprobauit, idque magis odio Antonini Caracallæ, cuius dissimilem huic futurum credebat. Puer fuit speciosissimus, vnà cum patre captus, interfectus est, quem cùm nonnulli sub necem Macrini, seruare vellent, cubicularius quidam protulit epistolas Diadumeni, quibus futuræ eius crudelitatis indicia non obscurè significabantur: quæ mortem eius accelerauerunt.

M.OPEL·ANTONINVS·DIADV-
MENIANVS·CAES. 28

M. ANTONINVS. Baſſianus Varius Heliogabalus Caracallæ & Symiamiræ Scorti filius, à prima ætate in ſummo luxu turpitudineque enutritus, aſtu mulieris Variæ auiæ ſuæ ad Imperium peruenit, Anno à Chriſto nato ducenteſimo uigeſimo primo. Ingreſſus Vrbem, Heliogabalo, cuius ſacerdos fuerat in monte Palatino templum conſecrauit. Matrem ſuam in Senatu, Conſulum ſubſellia occupare voluit, eiuſque arbitrio omnia permiſit, ipſe omnium vitiorum generibus ita contaminatus, vt multi pœnitentia ducti, quòd Macrinum eiuſque filium Diadumenum occidiſſent, in Alexandrum Heliogabali conſobrinum, animum inclinarent: quem licet ipſe ſibi adoptauerat, Cæſaremque fecerat, tamen muliebri inconſtantia, & Cæſaris nomen illi abrogandum, & titulos atque ſtatuas luto tegendas, ipſumque trucidandum in animum induxerat: cumque cũ Alexandro in gratiam redire nollet, à militibus, in latrina ad quam confugerat, vnà cum matre interfectus eſt, ætatis anno XVI. Imperij I I. menſe 7. Cadauer, more canis tractum, in Tyberim, pondere annexo, præcipitatum eſt. Nomen eius iubente Senatu eraſum, cuius memoriam non niſi obſcænitate turpitudineque planè incredibili ad poſteritatem tranſmiſit, indignus cuius vita in nefanda libidine tranſacta, litteris commendetur. Nam præterquam quòd cupiditatem ſtupri, quam aſſequi naturæ defectu non poterat, in ſe conuertens, muliebri nomine Baſſianam ſe pro Baſſiano iuſſerat appellari, Veſtalemque Virginem, quaſi matrimonio iungens ſuo, abſciſſis genitalibus, matri ſe Magnæ ſacrauerat, in Oreſta Vrbe à ſe condita, humanas hoſtias ſacrificaſſe inauditamq; crudelitatem exercuiſſe ſcribitur.

IMP.C.M.AVR.ANTONINVS.AVG.
29

ALEXANDER SEVERVS. Ex Vario & Iulia Mammaa Syra genitus, anno Christi ducentesimo vigesimo quinto, Imperiū administrauit; ab impuro fratre adoptatus, in nullo scelere illi voluit participari; optimis sanè Principibus æquandus, innocentia, in viros bonos beneuolentia, & singulari in omnes clementia. Infames ab Heliogabalo in officio admissos, ministerio aulico priuauit: Palatium, expulsis impudicis, purgauit. In tractandis negotijs solos doctos; in re militari, senes ac benè meritos, historiarumq; peritos, adhibuit. Præfectos ex Senatus auctoritate constituit, pauperum filios publicè aluit, opera publica multa instituit, & instaurauit. Mater eius Mammæa in Antiochiam profecta, ab Origene Presbytero in fide instructa, Christiana facta est. Ipse quoque Alexander matris persuasionibus inductus, adeò à Christiana Religione non abhorruit, vt eum nonnulli Christum in Larario semper habuisse, & locum Christianis, quibus popinarij litem intendebant, adiudicasse scribant. Sententiam Christianam semper in ore habuit. Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris. Persarum Regem vicit, de illoque Romæ triumphum egit. Per Proconsules suos in Mauritania, Illyrico, Armeniaque multa feliciter gessit. Bello Germanico, collecto exercitu, in Gallias profectus, ibi à militibus, quòd in eos seuerior, mater autem auarior esset, Maximino Duce, vnà cum matre ad Rhenum propè Moguntiam trucidatus est, eo ipso die quo natus fuerat. Anno ætatis suæ XXIX. cùm imperaßet annis 13. mensibus 3. Diebus 7. Senatus Populusque omnis, nuncio de morte eius accepto, valde contristatus est, ac in optimi Principis honorem, Cænotaphium in Gallia, Romæ sepulchrum amplißimum statuit.

IMP.CÆS.M AVR.SEV.ALEXANDER.
.AVG.
30

MAXIMINVS THRAX. Ex patre Micæa & matre Ababa barbaris natus, pastor & Opilio fuit: corporis vastitate ab robore insignis, stipendia sub Seuero meruit, sub Caracalla ordines militares duxit, sub Macrino militare desiit, in patriam se recepit: sub Heliogabalo Romam rediit, sed inuento homine impurissimo, à militia decessit: interfecto Heliogabalo, iterum Romam reuersus, ab Alexandro gratanter susceptus, & exercitui vniuerso præfectus est. Alexandro cum matre à militibus Maximini persuasione interfecto, ipse Maximinus, primus ex corpore militari, nondum Senator, ab exercitu Augustus dictus est, anno Christi ducentesimo trigesimo octauo, filio sibimet in participationem Imperij dato. Principatum adeptus omne crudelitatis genus exercere cœpit: vndè Cyclops, Busyris, Chiron, Phalaris, Typhon, & biges cognominabatur. Omnes generis sui conscios, ignobilitatis tegendæ causa, interfecit. Germaniam ferro flammisque populatus, Sarmatis quoque bellum inferre parauit, cupiens vsque ad Oceanum Septentrionales partes subiugare. Sed postquam didicit se cum filio hostem à Senatu iudicatum esse, Italiam ingressus, Aquileiam obsidione cinxit: in qua cùm vehementer fame laboraretur, ipseque Maximinus in odium totius exercitus venisset, vnà cum filio suo, in Castris, dum in tentorio suo quiesceret, trucidatus est, sexagenario maior. Capita hastis suffixa. Aquileiensibus ostensa, Romamq; missa, in Campo Martio, insultante populo, exusta sunt, cadauera in profluentem cicta. Fuit Maximinus vltra corporis vastitatem, tanto robore præditus, vt septem valentissimos milites, prosterneret, terræque allideret: tantæ voracitatis, vt vno die 40. vel vt Cordus dicit, 50. libras Carnis ederet, Amphoram Capitolinam vini biberet. Imperauit annis tribus.

MAXIMINVS.PIVS.AVG.GERM.

IMP.CÆS.C.MESS.Q.DECIO.
.TRAI.AVG.

40

F

Q. HERENNIVS ETRVSCVS MESIVS DECIVS, Decij filius, à patre ad Imperij administrationem, vrgente id vehementer Senatu, ceù collega, aßumptus, ab eoq; Cæsar appellatus, aduersus Gothos in Pannoniam, vnà cum patre profectus est. Prælio infeliciter commisso, exercituq. Romano partim cæso, partim fugato, ipse in conflictu iaculo transfixus, primus Cæsarum hostili manu percußus, interijt, imperij, quod cum patre administrare cœperat, nondum biennio completo, Romanis non minus cladem exercitus, quàm interitum duorum principum dolenter admodum ferentibus.

Q·HER·ETR·MES·DECIVS·NOB·C

C. VIBIVS TREBONIANVS GALLVS.
Patritiorum familia ortus, Mœsiæ præses à Decio constitutus, ab eo legioni Romanorum militum, quæ integra, post cladem in Pannonia à Gothis æditam remanserat, Imperator, tamquam seruator reliquiarum Romani exercitus, electus fuit, Anno post Christum natum ducentesimo quinquagesimo septimo. A Senatu Augustus appellatus, fœdus cũ Gothis turpissimum percussit, primus pacem ab eis mercatus Drachmis aureis ducentis, summa cum Romani nominis ignominia: qui cùm se formidini esse intellexißent, rupto fœdere, Thraciam, Theßaliam, Macedoniam, & Hellada infestarunt, Asia non satis fuit tuta, & ne ipsa quidem Ita*lia. Gallus Romæ agens & in Christianos sæuiens, C. Vibium Volusianum consortem* Imperij *fecit. Cæterùm vbi Aemilianum ducem strenuum ab exercitu, post rem contra barbaros egregiè gestam,* Imperatorem *salutatum fuisse accepit, vt dignitatem suam tutaretur, ad opprimēdum Aemilianum cum filio profectus in primo congreßu, deserentibus eum militibus suis, Aemilianoq. adhærentibus, ætatis anno* XLVII. *cum filio interemptus est: cùm regnaßent Annos* II. *& menses* VIII.

IMP.CÆS.C.VIBIVS.TREBONIANVS.
GALLVS.AVG.

42

F 3

C. VIBIVS VOLVSIANVS. à patre Gallo in Imperij consortem assumptus, contra Aemilianum, qui ab exercitu ob rem præclarè contra Gothos actam, Imperator electus fuerat; paternæ suæq. dignitatis tuendæ caussa, vnà cùm Gallo, expeditionem suscepit. Conflictu propè Interamnam in Vmbria habito, à militibus planè derelictus, vnà cum patre interfectus est, cùm nullam de se malè rectève scribendi materiam reliquißet: vt potè Imperio non diuturno, barbarorumq. insolentiæ, cum summa iniuria, Romanæq. maiestatis indignitate, plurimùm exposito.

IMP.CAE.C.VIB.VOLVSIANO.AVG.

AEMILIANVS. ex Lybia Africæ humili genere ortus, Dux limiti Sarmatico in Moesia, à Decio præfectus, Scythas qui prouincias Imperij Romani vastabant, adortus, magna ex parte profligauit: qua occasione tantam sibi apud milites gratiam comparauit, vt eum Imperatorem salutauerint. Ad eum opprimendum, Gallus cum Volusiano filio profectus, vterq. in primo conflictu, miserè interijt. Interea Valeriano ab Alpino exercitu Imperatore nobilissimo creato; qui ab Aemiliani partibus steterant, cùm eius generis obscuritatem, Valeriani autem natalium splendorem, morumq. probitatem considerassent, ne ciuili bello Remp. conficerent, Aemilianum anno ætatis xl. apud Spoletum trucidauerunt, cùm tribus tantum mensibus imperasset.

IMP.CAES.ÆMILIANVS.P.F.AVG.

P. LICINIVS VALERIANVS. Patre Valerio Flacco, nobilissima progenie ortus, ob eximiam vitæ probitatem, per omnes honorum magistratuumq. gradus, ad Imperatoriam dignitatem, euectus est, Anno à Christo nato, ducentesimo quinquagesimo nono. In principio Imperij magnus Christianorum fautor, postea in hostem maximumq. ecclesiæ persecutorem mutatus est. Passi fuere sub eo, Cyprianus Carthaginen. Valentinus, Quirinus, Romanus, & Concordia. At innoxij sanguinis huius vindictam postea grauem sustinuit. Nam cùm in Persidem profectus esset, Bellum Persis illaturus, ductu cuiusdam sui Ducis, cui summam rerum concrediderat, in eam locorum angustiam, siuè fraude, siuè consilio, deductus fuit, v viuus in potestatem Saporis Persarum Regis deueniret; in qua ignobili miseraq; seruitute, apud Parthos consenuit, tam indignè tractatus; vt Rex Sapores, equum conscensurus, pedem ceruicibus eius imponens, eo pro scabello vteretur; eumq. ad extremum, cute à ceruicibus, ad imos vsque pedes detracta, crudelissimè necauerit. Vixit annis lxx. Regnauit xi.

Discite mortales

IMP.C.P.LIC.VALERIANVS.AVG.

P. LICINIVS GALLIENVS. Valeriani imperatoris filius, Valeriani Iunioris *frater, adoleſcens optimis artibus excultus, ab initio Cæſar, poſtea à patre Auguſtus appellatus,* Imperij *curam ſuſcepit. Cæterum capto à Perſis patre, cùm multi eius infortunio ingemiſcerent, ipſe propter viuendi licentiam exhilaratus, adeò ſe totum vino, mulierculis, popinis, lenonibus, ac mimis dedit, vt* Caligulæ *ac Vitellio ſimillimus videretur. Vnde factum eſt, vt* Imperium *per xxx. Tyrannos inuaderetur, & tot tantisq. ciuilibus bellis, hinc indè ortis, miſerrimè diſcerperetur.* In *Principe qui in luxu, ſocordia & omni turpitudinum voluptatumq. genere volutabatur, affuiſſe quandoq. animi vigor quidam (quod valdè mirandum eſt) & audaciæ perhibetur: à liberalitate quoque commendatur, quòd nihil vnquam petenti denegauerit.* In *Chriſtianos paulò mitior fuit. Comparato exercitu, cùm aduerſus Aureolum expeditionem ſuſcepiſſet, eundemq. propè victum, Mediolani obſediſſet, a ſuis, Aureoli commento, vna cùm fratre Valeriano, eſt interfectus. Anno ætatis quinquageſimo,* Imperij *decimo quinto.*

IMP.C.P.LIC.GALLIENVS.AVG.

46

SALONINVS VALERIANVS. *Licinij Gallieni & Saloninæ filius, vel ab ea, vel quòd apud Salonas natus eßet, Saloninus vocatus; à patre in locum Cornelij Valeriani, filij sui, in iuuenta mortui, subrogatus est. Nihil memorabile de illo scribitur: vt qui puer decennalis à Gallis non tam sua, quàm patris causa, interemptus fuerit.*

SALON·VALERIANVS.CÆS

M. CASSIVS LATINEVS POSTHVMIVS.

Vir Romanus in omni vita adeò grauis, vt Gallienus filium ſuum ei inſtituendum tradiderit. Quotquot ſuo tempore Tyranni Romanum Imperium affectabant, omnes virtute req. militaris peritia facilè ſuperauit. Cum Gallienus luxui popinisq. deditus, abiectus contemptusq. ab omnibus haberetur, hic à Gallis cum omni exercitu, Imperator electus, præclarè ſe in eo munere geſſit. Gallia prouincia inſtaurata, & exactis Germanis, ſecuri ati priſtinè reſtituta, cùm in ea decem annis regnaſſet, à Gallis nouarum rerum cupidis, procurante id Lolliano, vnà cùm filio ſuo, interfectus eſt.

IMP·C·M·CASS·LAT·POSTV-
MVS·AVG· 48

FLAVIVS CLAVDIVS. à Dalmatis, vel vt alij volunt è Dardanijs ortus, vir integritate vitæ, morum grauitate, militaribusq. virtutibus, maximè clarus, Gallieni morientis sententia. Imperator designatus, à Senatu Augustus appellatus fuit, Anno post Christum natum, ducentesimo septuagesimo quarto. Accepto Imperio, cùm in Senatu variarent sententiæ, vtri prius bello occurreret, Tyrannorum an Gothorum, cùm Gothos censuißet prius aggrediendos, quòd hi Reip. totius, Tyranni autem Principis tantum hostes essent, tam vehementi prælio eos adortus est, vt post insignem victoriam, apud Danubium de illis habitam, ad Senatum litteras ijs verbis conscripserit. Deleuimus trecenta viginti millia Gothorum, duo millia nauium submersimus. Tecta sunt flumina scutis, spatis & lanceolis. littora omnia operiuntur; campi ossibus latent tecti, nullum iter purum e fætore cadauerum. Omnes prouinciæ seruis, captiuisq. Gothorum scatent. Romam triumphans ingressus Gothicus appellatus est, leges optimas tulit, in malos animaduertit. Princeps ob egregias animi dotes, vita longiore dignus, cùm in morbum incidisset, eo ingrauescente, nulla sobole relicta, maximo omnium luctu, cùm duobus tantum annis regnasset, mortuus est. Senatus in Capitolio ei statuam auream collocauit. Digitis adeò fortibus fuiße scribitur, vt sæpè equis & mulis ictu pugni dentes excußerit.

Digitis equis, et mulis ictu pugni dentes excussit.

DIVO.CLAVDIO.GOTHICO.

QVINTILLVS. Claudij Imperatoris frater, morum suauitate, bonitateq. illi nihilo inferior, ob egregias virtutes, post mortem fratris, à Senatu Cæsar Augustusq. appellatus est. Postquam intellexit Aurelianum ab exercitu Imperatorem creatum, cum se longè imparem videret, vt eius ducis conatibus obsistere poßet, qui tanto militum consensu fuerat ad eam dignitatem aßumptus, ignominiæ metu ductus, venas sibimet incidit. & voluntariè, duobus liberis relictis, decimo septimo Imperij sui die occubuit. Nonnulli affirmant à militibus facta conspiratione interemptum, quibus se duriorem exhibuerat.

IMP.CÆS.QVINTILLVS.AVG.

AVRELIANVS. in Pannonia Sirmiensi, familia obscuriore, vel vt alij volunt, patre mediocri, Aurelij Clarissimi senatoris colono, inter Daciam & Macedoniam natus, à pueritia ocij impatiens, adultior in re militari ita versatus, vt vna die bello Sarmatico, quadraginta octo, pluribus autem diebus, nongentos hostes propria manu interfecerit. Sortitus diuersos Tribunatus, Liberator Illirici, Galliarumq. restitutor dictus est. A Valeriano Consul designatus Gothos fudit. Anno Christi ducentesimo septuagesimo sexto Imperator à militibus electus, à Senatu Augustus appellatus, Suenos, Sarmatas, Marcomannos superauit. Auctis Vrbis mœnijs eiusq. statu composito ad Orientem proficiscens, in Thracia Illyricoq. Barbaros prostrauit, Bithyniam recuperauit, Thyanam & Palmyram expugnauit, Zenobiam, quę Imperium affectabat, apud Emesam magno prælio vicit: Tetricum in Gallis Imperatorem creatum, spontè se cum exercitu tradentem suscepit, eumq. ac Zenobiam ducens, speciosissimum Romæ triumphum egit: leges plurimas & salutares sanxit: militum delicta magna seueritate correxit. Populo dona distribuit: Templum Solis fundauit: Pontifices roborauit: contra Christianos persecutionem mouit. Per Illyricum contra Persas pugnaturus iter faciens, apud Zenophorium inter Heracleam, & Byzantium, malitia notarij sui, interemptus est: alij fulmine percussum interijsse scribunt, cùm imperasset annis IIII. mensib. XI. Diebus VII Imperator, propter saueritatem & truculentiā magis hostibus profligandis necessarius, quàm bonus: Eo mortuo fuit interregnum mensib. VII. Dierum XXIIX.

IMP.C.AVRELIANVS.AVG.

M. CL. TACITVS. Vir ordinis Senatorij, post aliquot mensium Interregnum, quo milites ad Senatum, Senatus verò ad milites, Imperatoris eligendi munus, reijciebat, inuitus & senectute valetudineq. se excusans, Anno à Christo nato, ducentesimo octuagesimo primo, Imperator eligitur à Senatu; qui cùm neminem, aut iustius quàm grauem virum, aut prudentius, quàm doctum imperare posse censuisset. Tacitum, vtpotè dotibus ijs ornatum, hoc loco dignissimum iudicauit. Assumpto Imperio ex sententia Senatus, omnia Reip. commoda procurauit. Pecuniam quam domi collegerat, in stipendium militum erogauit: domum suam demolitus, Thermas publicas priuato sumptu construxit. Cornelium Tacitum, Scriptorem historiæ Augustæ, parentis loco habuit; & eius historiam in omnibus bibliothecis collocari iussit; &, ne neglectorum incuria deperiret, Librum per annos singulos decies scribi publicitus in ciuicis archijs iussit, & in bibliothecis poni. Princeps litteris adeo deditus, vt nullum diem, in quo non aliquid scriberet, aut legeret, intermittere voluerit. Sic, cum Tacitum Imp. Interamnæ natum, quæ ciuitas vetustissima, & nobilissima, est in Sabinis, constet, ex Flauio Vopisco, in vita Floriani; qui Interamnam solum patrium Taciti, & Floriani, nominat; Tacitum item historicum Interamnatem fuisse, facile licet conijcere. Sed obiter aliud etiam dicam, a nemine, quod sciam, hucusque animaduersum. Etiam Sallustiũ, Romanæ historiæ scriptorem, Interamnatem fuisse, omnino putat Aldus Manuccius. Idque; quod videat, Petrum Crinitum scribere, Sallustium Amiterni natum, in agro Sabino; deceptum certe ex illo, Terni, quæ sunt extremæ litteræ Amiterni. Terni autem vulgare nomen Interamnę est, in Sabino agro; Amiternum vero, cuius ex reliquijs Aquila ciuitas exstructa, in Aprutino. Sallustiam vero Familiam Sabinam fuisse, testatur antiqua tabella, apud Fuluium Vrsinum; in qua Sallustiæ Sabinæ mentio est, nam, quamuis Sabina cognomen sit, manauit tamen cognomen a regione. Sic Interamna, Illustris Ciuitas, duorum Imperatorum, duorum item illustrium Historicorum, natali gloriari potest. Vita fuit parcissima: tunicis ijsdem in Imperio vsus, quas priuatus deferebat. Aureliano statuam auream dedicauit, & inter Diuos retulit, occisores eius interemit. Insidijs militaribus necatus, vel, vt alij tradunt, febre correptus interijt. Imperij Mense 6. die 20. Aetatis anno 76.

amiternum … aquila … de … amentis

—

IMP·C·M·CL·TACITVS·P·F·AVG.

M. ANNIVS FLORIANVS. Taciti Imp. frater germanus, Interamnæ natus, quod a Fl. Vopisco, & ab alijs, scriptum est; in qua ciuitate duobus hisce Imperatoribus cenotaphia constituta fuisse, in solo patrio, idem scribit; quæ sunt imaginaria sepulcra, siue potius, a Græco vocabulo, Inania, & honoraria. Visibantur non multos ante annos hæc Cenotaphia Interamnę, *extra portam, quâ* Spoletum *ducit, quę trium Monumentorum porta dicębatur, quod erat & aliud Monumentum Probo Imp. dicatum. Eransque proxima suburbanis hortis vetustissimę, & amplissimę, Castellensis Familię, quę inter Vmbras primaria, eius ciuitatis per multa sęcula principem locum obtinuit; ex qua pręter innumerabiles proceres & heróes, tum belli, tum pacis, temporibus maxime illustres, quos enumerare nimis longum esset, neque huius loci est, neque huius temporis; fuit* S. *Anastasius, Ciuitatis Episcopus, & patronus; qui, sub Totila Rege Gothorum,* Iustiniano *Cęsare, &* Ioanne II. *Pontifice, anno Domini* D XXXVI. *cum* S. Proculo, *& ipso* Interamnate, *cuius corpus Bononiæ est, floruit. Huius* S. *Anastasij Castelli corpus cum diu latuisset, anno* C ∞ XXXIX. *Lothario in* Italia *regnante, Leone* VII. Pontifice, *repertum est. Hic Florianus, mortuo fratre,* Imperandi *se adeo cupidum ostendit, vt nec Senatus, nec militum, sed propria auctoritate, quasi hęreditarium esset* Imperium, Principatum *arripuerit; in quo nihil memorabile gessisse perhibetur; cum id non diuturnum fuerit. Nam posteaquam intellexit* Probum *regnare, quem exercitus, tamquàm virum* Imperio *dignum, elegerat, cùm se tuto nullibi consistere posse animaduertisset, manus ipsemet sibi iniecit, venisque solutis occubuit;* Imperij *sui mense . . . . Die xx.*

IMP. C. M. AN. FLORIANVS. P. F. AVG.

PROBVS è Syrmio Pannoniæ oriundos, patre Maximo Triburo, matre nobiliore, mediocri matrimonio, illud pacis belliq. artibus consecutus est, vt si Probi nomen non habuisset, verè sibi cognomen hoc dari potuerit. Multa sub Valeriano & Decio Aurelianoq. fortia gessit: militibus valdè acceptus, ab omni Orientali exercitu Imperator est electus Anno Christi ducentesimo octuagesimo secundo. A Senatu nomen Cæsaris, & Augusti, & patris patriæ, Proconsulare Imperium, cum Pontificatu Maximo, accepit. Gallias cum LX. ciuitatibus à Germanis occupatas recuperauit: Reges nouem ad pedes prostratos vidit, obsiduumq. loco, XVI. millia tyronum accepit: Gothos in Thracia ita terruit, vt eos vel in deditionem vel in amicitiam reciperet. Siciliam & Isauriam latrocinijs purgauit; Romam reuersus triumphum multaq. spectacula edidit. Tyrannos Imperio inhiantes, omnes planè sustulit. Tandem in bellum Persicum iter parans, celebri illa voce, qua innuebat, Annonam gratuitam militem comedere non debere, cùm odium maximum apud milites, sibi comparasset, quòd eos toto ferè orbe subiugato, vbi hostes deessent, amplius iam necessarios minimè fore iactitasset, apud Syrmium in turrim ferratam fugiens, ab eisdem occisus est, Imperij Anno V. Mense.

PERPETVO.IMP.C.PROBO.A.

M. AVRELIVS CARVS. *Narbonæ genitus, vel vt alijs placet, Romæ, ibiq. in litteris educatus, per militares gradus ascendens, à Probo præfectus Prætorio, eo interfecto, Imperator à militibus creatus est, Anno à Christi natiuitate ducentesimo octuagesimo octauo.* Inito Principatu, *in percussores Probi seuerissimè animaduertit. Liberis suis, Carino & Numeriano, Cæsaribus nuncupatis, bello Persico, quod Probus susceperat, continuando intentus (cùm Sarmatiam iam in Pannonia confecisset, & sedecim Barbarorum millia deleuisset, viginti cepißet) recepta Mesopotamia, Ctesiphontem peruenit, Persas inter se domestica seditione laborantes repperit.* Castris *super Tygridem positis, in maxima rei bene gerendæ expectatione, ictu fulminis interijt; cùm anno vno & aliquot mensibus imperium administraßet.*

DIVO . CARO . PIO .

55

M. AVRELIVS ROMVLVS. NVMERIANVS.
Cari Imperatoris filius, Poeta & Orator celeberrimus, statua in Bibliotheca Vlpiana ex S C. decoratus, comes patris in bello Persico fuit: à militibus Populoq; Romano Imperator salutatur Anno à Christo nato ducentesimo nonagesimo. Patre è viuis miserabili casu sublato, in tantum mœrorem luctumq; incidit, vt oculis propter lacrymarũ vim penè amissis, cùm Romam ex Asia victor rediret, lectica eum deferri oportuerit. In ea sedentem, clàm Aper eius socer, Imperij consequendi spe adductus, interfecit: nec prius quàm cadaueris fœtore, scelus detectum fuit: quod Diocletianus, irruens in Aprum, eumq. confodiens, egregiè vltus est Fuit Numerianus frugi iuuenis, ingenioq. ad omnem modestiam compo situ. Fertur tamen Antiochiæ Cyrillum Episcopum manu propria interemisse, quòd eum templum Christianorum ingredi cupientem, aditu vir sanctus prohiberet, dicens; diuinorum mysteriorum aspectu eum indignum esse, qui idolorum sacrificijs contaminatus, in tanta erroris caligine versaretur. Imperauit Numerianus cum patre & fratre, Annum vnum Menses. ....

IMP. CARINVS. P. F. AVG.

M. AVRELIVS ROMVLVS. NVMERIANVS. Cari Imperatoris filius, Poeta & Orator celeberrimus, statua in Bibliotheca Vlpiana ex S C. decoratus, comes patris in bello Persico fuit: à militibus Populoq; Romano Imperator salutatur Anno à Christo nato ducentesimo nonagesimo. Patre è viuis miserabili casu sublato, in tantum mœrorem luctumq; incidit, vt oculis propter lacrymarũ vim penè amissis, cùm Romam ex Asia victor rediret, lectica eum deferri oportuerit. In ea sedentem, clàm Aper eius socer, Imperij consequendi spe adductus, interfecit: nec prius quàm cadaueris fœtore, scelus detectum fuit: quod Diocletianus, irruens in Aprum, eumq. confodiens, egregiè vltus est. Fuit Numerianus frugi iuuenis, ingenioq. ad omnem modestiam composito. Fertur tamen Antiochiæ Cyrillum Episcopum manu propria interemisse, quòd eum templum Christianorum ingredi cupientem, aditu vir sanctus prohiberet, dicens; diuinorum mysteriorum aspectu eum indignum esse, qui idolorum sacrificijs contaminatus, in tanta erroris caligine versaretur. Imperauit Numerianus cum patre & fratre, Annum vnum Menses. ....

IMP. CARINVS. P. F. AVG.

DIOCLETIANVS. Salonis Dalmatiæ patre libertino Anulini Senatoris, matre Dioclea, vtrisq. ignobilibus natus, Diocles antea vocatus, successu dignitatum, cùm Arrium Aprum, Imperium affectantem sua manu confodisset, ob idq. eo exercitu Imperator electus esset, Græco nomine ad Romanum morē conuerso, Diocletianus vocari voluit. Profligato & cæso Carino, Augustus appellatus, Anno post Christum natum ducentesimo nonagesimo, à S. P. Q. R. magnis honoribus exceptus est, propter singulares animi dotes, reiq. militaris peritiam prudentiam, morumq. suauitatem. Pluribus vndiq. Tyrannis in Gallijs, Britannia, Aegypto atq. Italia insurgentibus, vt pacem citius vbiq; redderet, Maximianum consortem Imperij fecit, cum quo tanta concordia Imperium administrauit, vt alter alteri numquam repugnauerit. Diocletianus Iouius; Maximianus Herculius, appellati sunt. velut ille Iouis, hic Herculis in perferendis laboribus hæres. Pullulantibus per varia loca, nouis bellis, Diocletianus Galerium Maximinum, Maximianus Constantium Chlorum, pari consensu Cæsares fecere. Diocletianus in Aegypto ex Achilleo Tyranno, in oriente, ex diuersis plurimas nactus victorias, aureo gemmatoq. curru Romæ triumphauit: more Regum Persarum adorari voluit, pedesq. exosculandos omnibus sinè generis discrimine exhibuit, idq. edicto sanxit. Thermarum in Vrbe opus admirandum inchoatum, omni cultu perfecit: in Christianos maximè sæuijt, omnes penitus extirpare cupiens: hinc illa maxima & vltima persecutio, quā iste in oriente, Maximianus in Occidente, aduersus veros veri Dei cultores instituerat: Senio confectus se Imperio abdicauit: Nicomediæ fasces, deposuit, cùm xx. annis imperaßet. Priuatus Salonis in patria mansit: decennium rei rusticæ intentus: à Constantino & Licinio ad nuptias Constantiam euocatus, cùm se per senectutem excusaret, & Imperatores excusationem nō admitterent, suspectās necem dedecorosam, quod fauisset Maxentio & Maximino, veneno hausto, occubuit, ætatis anno lxxviij.

DN. DIOCLETIANO. BEATISSMO.
SEN. AVGG.

H 3

MAXIMIANVS. cognomento. Herculius ex Pannoniæ Syrmio, vbi pater eius opera exercuit mercenaria oriundus, à Diocletiano consors Imperij adscitus, probè se ei submisit, in omnibusq; obtemperauit: vir alioquin natura ferus, ardens libidine, consilijs stolidus. Tumultus in Gallijs mira celeritate compressit: In Africa Gentianos deuicit: bellis nouis exurgentibus iste Constantium Chlorum, Diocletianus vero Galerium Maximinum Cæsares fecerunt, & præter adoptionem, etiam affinitate iunxerunt. Rebus vndique compositis post annorum viginti Imperium, cùm vir cruentissimus Christianos multos impiè trucidaßet, quemadmodũ Diocletianus Nicomediæ; ita hic Mediolani principatũ deposuit: cuius eum rei paulò post pænituit. Nam audiens filium suum Maxentium à Prætorianis Imperatorem electũ, à Lucania, in qua sedem priuatus elegerat, spe resumendi Imperij, ad Vrbem se contulit, simulans filio fore auxilio. Tumultu militari excitato excessit: in Gallias profectus, genero Constantino insidias parauit, vt eum Imperio deturbaret. Sed per Faustam Vxorem, quæ patri maritum prætulit, detectæ sunt. Eum Constantinus apud Massiliam obseßum viuum cæpit, & fractis laqueo ceruicibus occidi iussit, Anno ætatis Sexagesimo.

IMP.MAXIMIANVS.AVG.

59

CONSTANTIVS CHLORVS. Ex patre Eutropio nobili Romano, matre Claudia, Claudij Augusti filia genitus, propter spectatam virtutem, à Maximiano & Diocletiano, vnà cum Maximino Cæsar creatus fuit. Cæterum cùm Diotlitianus Maximianusq. Imperio spontè renunciassent, cum Maximino prouinciarum administrandarum curam partitus, licet ei Gallis, Hispanis, Italiaq. cum tota Africa obtigißet, cùm se vnum tanto oneri ferendo imparem videret, Galliarum tantum administrationem suscepit, quam Germanis Francisq. profligatis, bonis legibus optimisq. institutis rexit. Britanniam subiugauit. Princeps benignus, ac facilis, atq. ad promerendam subditorum sibi populorum gratiam, mirè propensus, à Christiana Religione non abhorruit. Diuitiarum spretor, & paucis contentus, fictilibus vasis vtebatur; argentea, vt abacum exornaret, ab amicis interdum mutuò accipiebat. Eo regnante, in Hispanijs, Gallijs, & Alpibus, nulli motus fuere; & hostes Populi Rom. ab armis cessauere. Anno Imperij xiij. Eboraci in Britannia morbo consumptus occubuit, relictis liberis ex Helena, Constantino Magno, ex Theodora verò Maximiani priuigna, Anaballiano, Constantio patre Iuliani, ac constantia Licinij Imperatoris vxore.

CONSTANTIVS·NOB·CÆS·

GAL·VAL·MAXIMIANVS·NOB·CÆS

61

MAXIMIANVS. vero nominè DAZA dictus, ex sorore Galerij Armentarij progenitus, ab eodem vnà cum Seuero adoptatus, Cæsar quadrienno, dehinc per Orientem Augustus triennio fuit. Cùm esset ortu atq; instituto pastorali, animo tamen & moribus nihil agreste præ se tulit. Sapientissimi cuiusq; cultor, amator litterarum, ingenio miti, & quieto: vini tamen auidior, quo inflammatus iubebat quædam asperius: & cùm eum sæpius facti pæniteret, deinceps in sobrium matutinumq. tempus omnia differebat. In Oriente contra Christianos maximè desæuijt. Cùm aduersus Licinium, res nouas moliretur, rupto fœdere, cum filijs, quos iam socios Imperij aßumpserat, oppreßus est: exercitu partim deleto, partim fugato, ipse abiectis Imperij insignibus, fugitiuus se turbis colonorum immiscens, in agris latuit, & ne viuus caperetur, se strangulauit Tarsi, cùm imperasset Annis vij.

IMP· MAXIMINVS·
P·F·AVG·

SEVERVS. magis seueritate, quam exercuit in Christianos, quàm generis nobilitate, aut rerum benè gestarum gloria notus: à Galerio vnà cùm Maximiano Cæsar & Augustus dictus est. Africæ, Italiæq; præfuit. Interea in Vrbe Prætoriani Maxentium, Maximiani Augusti filium, per seditionem Imperatorem crearunt: Contra eum Seuerus cum exercitu profectus, Romam cinxit obsidione: sed à militibus paulò post desertus, qui in partes Maxentij concesserant, cùm in præsens periculum se adductum videret, in Illyricum fugere, viribus impar, coactus est. Tandem Rauennæ captus, à militibus, quos ipsum insequuturos Maxentius m[illegible]erat, miserè interfectus est, Anno Imperij ij.

FL·VAL·SEVERVS·NOB·CÆS·

MAXENTIVS. Maximiani Herculei ex Eutropia Syra filius. quem alij arte muliebri suppositum ferunt, quò charior esset marito, à Prætorianis, non abnuente Senatu, Imperator creatus, asperitate patri, sæuitia Domitiano & Commodo simillimus fuit: Imperium, non vt Augustus, sed vt Tyrannus exercuit; Plurimos senatorij ordinis viros interemit. Magicæ arti in tantum deditus, vt plurimas mulieres grauidas aperuerit, & infantes eximens atq. trucidans vt euentus suos prænosceret, in venis eorum vocem inquisiuerit. Formosos itidem adolescentes cultris aperiens, ex eorum extis vaticina diuersa rimatus est. Stuprandis mulieribus, vsq. ad insaniam addictus; cuius nefandam libidinem Christiana Sophronia, Vrbis præfecti coniux pudicissima, vt euaderet, cum à lenonibus præstolantibus ornandi tempus impetrasset, ingressa cubiculum sibi manus iniecit: quo exemplo Maxentius plures appetere non est deterritus, sed magis accensus In Christianos omne genus crudelitatis exercuit: bona priuatorum multa diripuit, noua vectigalia inuenit, in occidendo, & omni via exigendo pecunias, inexorabilis factus, odio haberi captus est. Quam obrem Romani nobiles per clandestinos nuncios Constantinum, qui in Gallijs imperabat, euocandum curauere, quò Vrbem Tyrannide liberaret: qui cùm multis prælijs Maxentij conatus plerisq. in locis, præsertim in foro Iulij fudisset, ad extremum circa pontem Miluium; Crucis vexillo cælitùs ostenso. Maxentium ita superauit, vt deletis copijs fugiens Tyrannus, in Tyberim insiliret, & gurgitibus absorberetur: vt ne cadauer quidem ipsius reperiri potuerit. Imperauit annis VI.

MAXENTIVS·P·F·AVG·

LICINIVS. parentibus agricolis in Dacia natus, ibique educatus, in militiæ disciplinam profectus, bello contra Narseum rem armis adeò feliciter gessit, vt Galerio Maximino hoc nomine charissimus fuerit, & mortuo Seuero, consors Imperij factus sit. Primò Illyrijs præfuit, postea in Oriente Maximiano fugato, ob victoriam insolens atque superbus effectus, Constantinum contemnere, & in Christianos maximè sæuire cæpit. Constantinus cùm monitis apud Licinium nihil proficeret, collecto exercitu, bello eum adortus, in Pannoniæ campis fudit: vires reparantem, incredibili celeritate, ex Europa in Asiam expulit, in Bithynia propè Nicodemiã grauissimo conflictu superauit, & fugientem persecutus, vt Imperio renunciaret, modò non coegit. Tandem per Constantiam eius vxorem, Constantini gratia vtcunque recõciliata, cùm rebelles animos nihilominus retineret, à militibus Thessolonicæ interfectus est, anno ætatis lx. Imperij xiiij. Homo libidini, auaritiæque deditus, omnis humanitatis expers: litteris adeò infensus fuit, vt eas venenum & pestem Reip. nominaret, indignus beneficio litterarum, quibus nomen eius orbi innotescat: nisi fortè indè celebrandus sit, quòd militiæ custos ad veterum instituta seuissimus, spadones & aulicos, tineas soricesque Palatij appellare consueuerat.

IMP·LICINIVS·AVG·

MARTINIANVS. antea officiorum magister, obscuri nominis homo, à Licinio, Constantinum fugiente, Byzantiumque perueniente, Cæsar creatus; & dignitatem, & vitam breui amisit. Nam cum Licinio Thessalonicæ captus, vnà cum eo, iussu Constantini, à militibus interfectus est.

DN·M·MARTINIANVS·P.F.AVG·

CONSTANTINVS MAGNVS, patre Constantio Pio, matre Helena in Britannijs natus, sub Galerio rudimenta militiæ felicissimè auspicatus, vltrà ætatē Sarmatas profligauit, ducemque corū catenatum Galerio adduxit. Gliscentē inuidiam veritus, profugit ad patrem; eoq; mortuo, Gallias, Hispanias, & Cottias Alpes Cæsar obtinuit. Accersitus in Italiam, deuicto, per crucis, vocisq; cælitus delapsæ, indiciū, ad pontem Miluium, Maxentio, non modò Vrbem tyrannide liberauit, sed post tot tantasq; Christianis intentatas persecutiones, Ecclesiæ Dei pacem quietemque fundauit, abnegato idolorum cultu, Christianæque Religionis veritate suscepta. Bella contra barbaros multa felicissimè cōfecit, vnde et MAGNI cognomen meritò obtinuit. Laudis vltra quàm æstimari potest, auidior fuit. Leges sanctissimas tulit: studia litterarum vehementer coluit, & earum amatores libentissimè promouit. Nicænam Synodum, contra Arrium Photinum, Sabelliumque & sequaces eorum Hæreticos, à trecentis decem & octo patribus, post annum Christi trecentesimum vigesimum celebratam, auctoritate sua fouit. Templa multa construxit, donisque ornauit. Byzantium instaurauit, à suoque nomine Constantinopolim dici voluit, cò Imperij sui sede translata. Senex Persis Mesopotamiam diripientibus bellum indixit, ac copijs coactis, Sotiropolim vrbem petijt, vt aquis calidis senile corpus foueret: ibi pharmacum à medicis porrectum, & à ministris quibusdam clàm veneno corruptum, cùm ebibisset, Anno ætatis LXVI. Imperij vero trigesimo, mense decimo, extinctus est. Corpus Constantinopolim regali pompa deductum, ibidem in templo Apostolorum sepultum est. Princeps omnium seculorum memoria dignissimus.

CONS

I 4

IVLIVS CRISPVS. Constantini Magni, ex Mineruina filius à patre Cæsar appellatus, ea fuit corporis pulchritudine venustateque præditus, vt eius amore Fausta Constantini vxor vehementer inflammata, sæpius eum ad libidinem sollicitauerit: cui cùm ille assentiri nollet, Fausta amorem in odium commutans; eum tamquam pudicitiam suam expugnare volentem, ad maritum detulit. Constantinus fidem vxori adhibens, Crispum ad Polam Histriæ oppidum interfici iussit. Cæterùm vbi innocentiam filij & vxoris fraudem cognouit (quæ hac occasione Crispum è medio tollere voluit, ne suis liberis impedimento foret, quo minus imperio potirentur) Faustam, Helenæ matris instinctu, quæ nepotis mortem innoxiam grauiter admodum ferebat, in ardens balneum iniji mandauit, in quo extincta, dignas, quæ tanto sceleri debebantur, pœnas subijt.

Helena grauiter admodum huius mortem tulit, et inconsolabiliter fleuit, ut Baronius in Annalib. [illegible] anno [illegible]

IVL·CRISPVS·NOB·CÆS·

CONSTANTINVS IVNIOR, post obitũ Constantini Magni patris sui, facta diuisione Imperij, Gallias, Hispanias, Alpes, Cottias, Britanniasque obtinuit. His tamen non contentus, cùm Italiæ, Africæque ius, ad se pertinere vellet, cum fratre Constante, per legatos primùm, de noua diuisione prouinciarum facienda, tractauit: cumque hac ratione & multis querimonijs nihil proficeret, bellum fratri intentauit, collectoque exercitu, regiones fratris depopulatus, Aquileiam vsque peruenit. Hic copias Constantis, qui tum in Sarmatia aduersus Gothos dimicabat, offendit: quas cùm ille contemneret, & viribus suis magnoperè fideret, incautus, fœdeque temulentus, cum illis congressus est. Equo cui insidebat vulnerato, cum in terram decidisset, à militibus circumuentus, humi iacens, sinè purpura, incognitus, multis ictibus confossus, turpiter interijt: corpus in fluuium cui nomen Alsa, haud longè ab Aquileia, proiectum est. Vixit annis XXV. imperauit non toto triennio.

CONSTANTINVS·IV·NOB·C·
69

CONSTANS. mortuo patre Constantino Magno, Italiam, Africam cum insulis, Illyricum, Dalmatiam, Macedoniam, & Achaiam sortitus, cùm fratrem Constantinum bello superasset, interemissetque, Galliam intra biennium in potestatem redegit. Princeps initiò strenuus & iustus, postea animum ad delicias flexit: ex quibus in articulorum dolores incidit, factusque est adeò difficilis, morosus, prouincialibus grauis, & militibus illiberalis, vt ab illis diutius tolerari non potuerit. Quamobrem conspiratione in eum facta, Magnentio ab exercitu Imperatore salutato, percussores ad Constantem missi sunt: qui eum venatione fessum, intra tentorium quiescentem, & nihil tale cogitantem, ad Helenam oppidum, Pyreneo proximum, interfecerunt. Dicunt alij cum vigilem cognouisse parricidas, abijsse in proximum tẽplum, Imperij signa deposuisse, ab altaribus nihilominus tractum, occisum fuisse. Vixit annis XXX. Imperauit xiij.

DN.CONSTANS.P.F.AVG.
70

CONSTANTIVS. patre Constantino Magno, matre Fausta prognatus, in mortui Crispi locum Cæsar suffectus, princeps bellis ciuilibus felix, patiens laboris, mirusq; in sagittis iacendis artifex fuit. In diuisione Imperij, Oriens, cum ipsa Regni sede Constantinopoli, ei cesſit. Fratris Constantis cędem vlturus, Gallo Cæsare creato, Orientique præfecto, aduersus Magnētium exercitum mouit, ex eoque ad Mursiam insignem victoriam, licet non incruentam, reportauit. Nam eo prælio vtrinque 53. millia desiderata sunt. Gallum à se antea Cæsarem dictum, & propterea insolescentem interfecit; cumque fratrem eius Iulianum, tres & viginti annos natum, in locum illius assumens, aduersus Alemannos, Gallias vastantes, misisset, & eum, post res feliciter gestas, ab exercitu Augustum appellatum didicisset, indignatione motus, bellumq; ciuile contra Iulianum apparens, et rebus Parthicis nihilominus occupatus, in febrim incidit, & ad radices Tauri montis apud Mopsocrenem, Anno Imperij xxiiij. ætatis vero xl. mortu⁹ est. Homo Arrianæ impietati addictissimus, ob idque Athanasio Alexandrino Episcopo, & Catholicis omnibus infensissimus.

HERETICVS
DN.CONSTANTINVS.P.F.AVG.

MAGNENTIVS. obscuris in Gallia parentibus motus, à Constante enutritus, in tantumq; ob virtutem bellicā, ab eo adamatus fuit, vt exerto in Illyrijs tumultu, cùm iamiam à militibus occidendus esset, Imperator cum paludamento obtexerit, atque seruauerit. Gratitudinis loco, quam suo seruatori debebat, Constanti dolos rependit; eoque interfecto, malis artibus imperium; anno post Christum natum, trecentesimo quinquagesimo tertio, adeptus est. Veniens in Italiam cum exercitu, Mediolani fratrem suum Decentium Cæsarem fecit, quem trans Alpes, ad tutandas Gallias misit: ipse cum Constantio, qui fratris Constantis cædem vlciscebatur, ad Mursiam congressus, magna clade superatus est: collectis exercitus reliquijs, cùm pacis conditiones frustra per legatos tentasset, & Ducis tantum titulum petijsset, iterum cum Constantio conflixit. Victus Lugdunum aufugit: vbi cùm se tuto non posse consistere, seque custodiri animaduertisset, gladio occultè prouiso, ictum pulsu parietis iuuans, transfosso latere (vt erat vasti corporis) vulnere, naribusque & ore cruorem effundens, Mense Imperij 42. ætatis anno 50. expirauit. Vir legendi studio promptus, sermonis acer, animi tumidi, & immodicè timidus, artifex tamen, ad occultandam audaciæ specie, formidinem.

DN·MAGNENTIVS·P·F·AVG.

72

DECENTIVS. *Magnentij frater, vel ob rerum cũ laude gestarum paucitatem, vel ob temporis, quo ad eum dignitatis gradum, vocatus fuit, breuitatem, nihil habet in vita memorabile. Mediolani à fratre Cæsar creatus, ad tuendas Gallias cum exercitu trans Alpes missus est: Simul vt nuncium accepit, de miserabili fratris interitu, partim vitæ huius tædio, partim metu, ne in manus eorũ, qui à partibus Constantij stabãt, perueniret, adductus, laqueo fasciæ ad collum posito, semetipsum apud Sennonas strangulauit.*

DN·DECENTIVS·FORT·CÆS·

IVLIANVS. Apostata, patre Constantio, Constantini Magni fratre, matre Basilina genitus, ingenio sublimi & callido, puer ab Eusebio Nicomediæ Episcopo, instructus, Christianam religionem amplexus est: deinde Libanio Rhetori traditus, fidem Christianam deserens, Apostata vocari meruit. A Constantio adoptatus, & Cæsar factus, Gallijs præpositus, ob res præclarè gestas, tumultuariè à militibus Parisijs Imperator salutatus est. Cōstantio mortuo, aduersus quē bellum ciuile parabat, totoq; imperio adepto, Anno Christi trecentesimo sexagesimo quarto, aduersus Persas profectus, cū ingenti apparatu Constantinopolim, & hinc transmisso Bosphora, à Chalcedone Nicomediā venit. Inde Antiochiā, & Theropolim profectus, in Mesopotamiam signa mouit, atq; hinc traiecto fluuio, ponte deiecto, vt militibus via redeundi intercluderetur, ad hostes peruenit: commissa pugna, accepto, sagitta ex incerto missa, vulnere lethali, & manu cruore repleta Christum blasphemans, in aerem sanguinem projciens, dixit; Vicisti tandem Galilea (sic enim Christum vocabat) vicisti. Vacuatus paulatim sanguine, circa noctis medium, epota aqua frigida, infelicem animā exhalauit: ætatis anno trigesimo secundo: Imperij primo, mense octauo. Sepultus in suburbio Tarsensi, in monumento sito in pomario itineris quod ad Tauri montis angustias ducit. Homo laudis cupidus: idololatriæ planè deditus: Christianus infensissimus, à quorum sanguine licet abstineret, tamen blāditijs eos ad impietatem reuocans, pluribus nocuit: militiæ & liberalibus studijs, ne vacare possint interdixit: magistratibus muneribusque publicis priuatos esse voluit. Iudæis, odio Christianorum, templum Hierosolymis restaurare permisit. Athanasium apertè oppugnauit, in exiliumque misit. Templa idolorum clausa reserauit, nihilque eorum prætermisit, quæ ad extirpandam Christianam religionem pertinere, homo impius & verus Apostata indicauit.

DN.FL.CL.IVLIANVS.P.F.AVG.

IOVINIANVS. Vel vt alij Iouinus, seu ob memoriam Iuliani, Iuuianus ab alijs dictus, in Pānonia patre Varroniano natus, mortuo in Oriente Iuliano, ab exercitus Imperator electus, nō prius nomē Imperatoris profiteri voluit, quàm omnes se Christianos esse, conclamarēt. Actū autem id est, à Christo nato, anno trecentesimo sexagesimo sexto. Rerum necessitate compulsus, Nisibin, & magnā Mesopotamiæ partem, Sapori Persarum Regi tradidit, icto cū eo ad triginta Annos ignobili fœdere, non sinè calamitate Imperij Romani, cuius fines tum innouati fuere. Sacerdotes & Episcopos, qui sub Constantio & Gallieno pulsi fuerant, & inter eos Athanasium Magnum, ab exilio reuocauit. Cùm peruenisset ad locum, Dadastana ab incolis dictū, qui Bithynos à Galatis diuidit, satrium recentis tectorū, vt quiesceret ingressus, fumo ac nidore carbonū quos adoleri copiosè iusserat, suffocatus, repente interijt 14. Cal. Martij, Anno ætatis trigesimo tertio, Imperij Mense septimo: corpus Constantinopolim, vt inter Augustorum reliquias conderetur, delatum est. Sunt qui scribant eum incidisse in morbum ex varietate ferculorum, quibus repletum corpus, quod auidissimè illic sumebat, concoquere non potuit, & cruditate perijsse. Princeps fuit vultu lætissimo, oculis cæsiis, vasta & ardua proceritate, adeò vt diù nullum indumentum regium ad mensuram eius aptum inueniretur. Aemulari malebat Cōstantium agens seria quædam aliquoties post meridiem, iocariq. palàm cum proximis adsuetus: Christianæ legis studiosus: mediocriter eruditus, beneuolus, & in suos propensus, quos etiam ad dignitatis gradus euexerat: edax & vino Veneriq. indulgens, quæ vitia Imperiali e recūdia forsitan correxisset.

DN·IOVINIANVS·P·F·AVG·
75

VALENTINIANVS. apud Cibalas Pannoniæ oppidum, Gratiano patre, ignobili stirpe oriundus, à pueritia Funarius cognominatus, eò quòd venalem circumferens funem, quinque militibus eum rapere conantibus, nequaquam cesserit; sub Iuliano Tribunum agens, quia dijs sacrificare nollet, pulsus, cùm pro Christi fide militiam reliquisset, mortuo Iouiniano ab exercitu apud Nicæam in Bithynia Imperator dici meruit. Anno Christi trecentesimo sexagesimo septimo. Bellis vndiq; insurgentibus. Valentem fratrem consortem Imperij fecit, eique Orientem regendum tradidit. Procopium apud Constantinopolim purpuram sibi vsurpare conantem, cum satellitibus, mira celeritate oppressit. Saxones Oceani accolas domuit. Parthos è Syria per legatos eiecit; Germaniam tumultuantem Theodosij maioris auspicijs pacauit: Bregitionem cùm venisset, audiens legationem. Quadorum (qui propter vendicandam Gabinij Regis sui cædem, à Marcelliano duce perpetratam, impediendamque monitionem, quam in ipsis. Quadorum terris. quasi Romano iuri vendicatis, Valentinianus extrui iusserat. vnà cum Sarmatis Danubium transgressi, excursionem fecerant) subita ira accensus, in obiurgatoria verba, cum magna vocis contentione prorumpens, in morbum incidit: quo marcescentibus venis, cùm nihil emitti posset sanguinis, voce amissa, sensu integer expirauit Anno ætatis LV. Imperij XI Vir paulò seuerior, & auaritiæ non nihil deditus; Christianæ tamen religionis fuit cultor maximus. pudicus, domi & foris castus, ad inferenda propulsandaque bella solertissimus, in deferendis publicis muneribus cautus, sermone cultus, munditiarum amans, scribens decorè, venusteque, & fingens: corpus eius lacertosum. & validum capilli fulgor, color sq; nitor, cum oculis cæsijs semper obliquum intuentis & toruum, atque pulchritudo staturæ liniamentorumq; recta compago, maiestatis Regiæ decus implebat.

Robustus imperator, imperator
fortis nervosus lacertosus
[illegible] oculis [illegible]
[illegible] caeruleos [illegible]
[illegible] oculos [illegible], quasi
valde oculis mirari
videretur

DN·VALENTINIANVS. P·F·AVG·. 76

VALENS. Valentiniani frater, ab eo collega Imperij & Augustus declaratus, Orientis bella gessit. Procopium temere Imperium inuadentem deuicit. Instinctu Dominicæ suæ coniugis, ab Eudoxio Arriano Episcopo baptismum suscipiens, Christianæ, Catholicæq. religioni semper inimicissimum se exhibuit: religiosos viros per Tribunos & milites fustibus cædi iussit, ac lege lata monachos militare præcepit. Ad Necromantiam conuersus, scire cupiens quisnam ei succederet in Imperio, oraculum à Demone flagitãs, quatuor litteras sibi ostensas vidit, ΘΕΟΥ. Ob quam causam, eos potissimùm occidebat, quorum nomina litteris hisce scribebantur. A Valentiniano sæpius monitus, vt à secta Arrianorum sese subtraheret, non modò non destitit, sed magis etiam in Christianorum perniciem inflammatus est. Contra Scythas & Gothos, qui omnia cædibus & incẽdijs longe lateque complebant, cùm prælium parum cautè commisisset, in Thracia, Romanis legionibus ad internecionẽ deletis, ipse sagitta saucius fugiens, & ob dolorem sæpius equo decidens, prope Hadrianopolim, in quoddam vile tugurium deportatus est: iuxta quod cùm strues palearum esset, cumulata, peruenientibus eò barbaris, & ignem inijcientibus, impietatis Hæreticæ dignas pænas luit, flammisq. absumptus est. Anno ætatis L. Imperij cum fratre 13. cùm solus tribus tantum annis regnasset.

DN.VALENS.P.F.AVG.

GRATIANVS. patre Valentiniano, & Seuerina matre, Sirmij natus, à patre, contrà morem antiquitus institutum, non Cæsar sed Augustus appellatus, Occidentis Imperium administrandum suscepit. Princeps planè religiosus, ab ipsa adolescentia diuino cultui pietatiq. Christianæ deditus, modestia, pudicitiæq. laude cumprimis clarus, in literis, haud mediocriter versatus, Poeta & Orator non vulgaris, pacis amans, cibi, potus, ac libidinis victor, iaculatoriæ artis peritissimus. Apud Argentoratum supra triginta Germanorũ millia, qui fines Romanorum vastabant, longè impari militũ numero, admodum iuuenis fudit. Treueris agens, Valentinianum fratrem iuniorem, Cæsarem participemque Imperij declarauit: Catholicos Episcopos à Valente in exilium actos, reuocauit: Eunomianis, Manichæis, alijsque Hæreticis inimicissimus: Theodosium magistrum militum, ex Hispania accitum, contra Gothos in Thraciam misit, eumque post rem feliciter gestam consortem Imperij fecit, cura Orientis ei commissa: Occidentem cum Valentiniano fratre, sibi gubernandum reseruauit. Cæterùm cùm se ocio postea, quietique tradidisset, & à gerenda Rep. se alieniorem ostendẽs, paucos ex Alanis, quos ingenti auro ad se trãstularet, veteri ac Romano militi adeò prætulisset, vt nonumquam eorum habitu, iter faciens, vteretur, maximum sibi odium apud suos conflauit, quorum magna pars, cùm ad Maximum qui apud Britanniam tyrannidem arripuerat, defecisset, ipseque Gratianus contra hunc ipsum Maximum expeditionem suscepisset, inopinata proditione territus, fugaque frustra euadere conatus, Lugduni à Maximo interfectus est, ætatis anno XXIX. cùm imperasset Annos XV. cum patre viij. cum patruo iij. cum Theodosio iiij.

DN·GRATIANVS·P·F·AVG

MAGNVS MAXIMVS. Ex prosapia Constantini Magni oriundus, vir peritia rei militaris clarus, Romani exercitus Dux strenuus, ab eodem in Britannia, inuitus ac reluctans, quòd Gratianus militibus inuisum se redidißet, Imperator electus, Gallias ex improuiso adortus est: Gratiano per insidias oppresse, ingenti cum exercitu in Italiam properauit, cupiens Romam in suam potestatem redigere Id metuens Valentinianus iunior, de obitu Gratiani fratris certior factus, cum matre Iustina, Constantinopolim profugit, & generi sui Theodosii opem auxiliumq. implorauit: qui insperatò per Alpes inuias, Aquileiam, vbi tũc Maximus felici rerum succeßu exultans degebat, cum exercitu veniens, Maximum, à militibus captum, vinctum, sibiq. traditum, interfici iußit, virum alioquin probum, & qui haud malè imperium administratus erat, nisi periurio ac tyrannide pollutus fuißet.

DN·MAG·MAXIMVS·P·F·AVG·

VALENTINIANVS. iunior Valentiniani Imperatoris ex vxore Iustina filius, à Gratiano fratre, post obitum patris, consors Imperij factus, in Italiamque missus est. Gratiano dolis Maximi interfecto, sibi metuens in Illyricum primò, deinde in Orientem ad Theodosium confugit; cuius ope, Maximo sublato, non modò fratris necem vltus, sed & Imperij quietem adeptus. est Iustinæ matris instinctu, Arrianã perfidiam amplexus: viuente fratre clam, eo mortuo. palàm, clarissimum Ecclesiæ Doctorem Ambrosium persecutus est, cupiens eum à Ciuitate Mediolanen. amouere. Multa præterea in Christianos molitus est; frustra eum Theodosio monente, ne matri in defendenda Arriana impietate assentiretur, sed paternam potius pietatem, sectaretur, qui Ecclesiam Orthodoxam, semper fuisset tutatus. Ex Italia in Galliam profectus, Victorem Maximi filium, quem pater copijs ibi præfecerat, interemit: dumque Viennæ negligentius moraretur, ab Eugenio, olim quidem Grammatico, postea verò Tribuno, Arbogasti Alanorum præfecti, fraude pecuniaq; corrupto, noctu in cubiculo, clàm strangulatus est: rumorque sparsus eum sibi mortem voluntariam consciuisse.

DN·VALENTINIANVS·IVN·P·F·AVG·

80

L

THEODOSIVS. patre Honorio, matre Thermantia in Hispa nia natus, originem à Traiano principe trahens, ex Hispania à Gratiano accitus, Imperatorq; apud Sirmium creatus est, circa Annum Christi 379. Hunnos & Gothos, qui Remp. con tinuis armis penè oppreßerant, diuersis prælijs vicit, Maximum tyranum, Gratiani interfectorem, apud Aquileiam extinxit. Victorem quoq; eius filium nec auit. Valentiniano imperium aßeruit. Eugenium Tyrannum & Arbogastum, Valentiniani necē vlciscens superauit, deletis decem millibus, parua militum manu, etiam ventis pro eo pugnantibus. Domitis tyrannis pacataque Rep. filios consortes Imperij fecit, Arcadiū orienti, Honorium Occidēti præficiens. Et quia ætas vtriusq; nondum imperio matura erat Rufinum Arcadio, Stiliconem Honorio ductores Ipse Mediolani vitā quietam ducens sexagenarius, vel vt alij volunt, quinquagenarius die 17. Ianuarij decessit. Imperij Anno 17. Corpus Constantinopolim translatum ibiq; sepultum est. Princeps Christianæ religionis obseruantissimus. Propter cædem septem ferè millium hominum Tessalonicæ, dum vnius chari militis mortem, qui in seditione ciuili ibidem perierat, vendicare vellet, perpetratā, à Diuo Ambrosio, aditu templi prohibitus, publicam pœnitentiam cum magna humilitate egit. Vultu, moribus, & succeßu Traiano per omnia similis. Clemens, misericors, pudicus, in omnes honorificus, præsertim in bonos; grauitatem cum humanitate, mira quadam arte coniunxerāt: in litteris mediocriter instructus, in rei militaris disciplina sagax fuit: in omnibus deniq; vitæ actionibus talem se præbuit, vt nullum optimi, vereque Christiani Principis munus in se desiderari passus vnquam fuerit.

Rogauit Damasus Papa ut [illegible] [illegible] in officium redigeret.

DN.THEODOSIVS.P.F.AVG.

ARCADIVS. *Theodosij Imperatoris ex Flaccilla vxore, filius natu maximus, ab eodem consors Imperij factus, Orientiq; præfectus fuit: cumq; per ætatem eum Imperio gubernando sufficere non posse videret, ei Rufinum virum consularem, & testamento etiam tutorem, tradidit: qui cùm vafro & ad omne scelus audendum præditus esset ingenio, mortuo Theodosio, cùm magnam sibi potentiam comparasset, fidei quam Arcadio debebat oblitus, etiam de consequendo imperio nefariam cogitationem suscepit; quæ vt rebus turbatis deprehendi non tam facilè posset; clam muneribus missis, Alaricum Gotthorum Regem, ad inferendum Arcadio bellum sollicitauit. Verùm comperta proditione; dum defuncti Theodosij corpus, Vrbi Constantinopolitanæ inferretur, & Arcadius ei obuiam ad portam processisset, Ruffinus à militibus Italis, perniciosus tutor occisus est. Caput cum dextra præcisum, ante ipsas Constantinopolis portas suspensum; spectaculum risui ludibrioq; expositum fuit. Pari pœna Caianus Comes, qui ciuili bello Arcadium adortus, Constantinopolim flamma ferroque vastauerat, affectus est. Arcadius autem relicto ex Eudoxia Theodosio octo annorum filio, & tribus filiabus, Flaccilla, Martina, & Pulcheria, cùm Byzantij xiij. ferè annis regnasset, mortuus est, anno ætatis xxxi.*

DN·ARCADIVS·P·F·AVG·
82

HONORIUS. *Arcadij germanus frater natu minor, à patre Theodosio, Occidenti præfectus, Vandaloque Stiliconi, in curam traditus, infelici, post obitum patris, rerum successu vexatus est. Nam Gildo regnum Africæ adeptus, ætatem Imperatoris aspernatus, ad Imperium animum adiecit: quem tamen fratris Mascezelis ductu superatum, interfecit Honorius: rebellantem autem Mascezelem, auspicijs Bonifacij, itidem vicit. Stilico magnæ auctoritatis vir, opibus præpotens, militarisque disciplinæ scientissimus, tutor & socer Honorij eum imperio exuere cupiens, vt illud filio suo Eutropio pararet, Sueuos, Vandalos, & Alemannos, magna spe prædæ sollicitauit, & in Honorium mouit: quos Vldinus & Sarus cum exercitu Hunnorum & Gothorum repulerunt, rege eorum Radagasso capto, & in carcere strangulato. Ei Alaricus suffectus, concessa sibi, amicitiæ firmandeq; pacis gratia, ab Honorio Gallia ad habitandum, cùm fraude Stiliconis petitus, & irritatus esset, ferè totam Italiam diripuit, Romamque cæpit & deuastauit, Anno Christi 403. principatus Arcadij, & Honorij anno quarto, Honorio Rauennæ degente: cui cùm denunciatum esset Romam perditam, credidit ille de pugnaci Gallo, cui nomen erat Romæ, significatum esse; admiratusque vehementer est, tam subitò perijsse eũ, qui cùm paulò antè festiuissimè luserat. Edixerat in Vrbis vastatione Alaricus, vt quicunq; in templa Diuorũ confugissent, præcipuè Petri & Pauli, his nulla vis inferretur: quòd & summa fide seruatum est. Honorius accepit in consortem Imperij Constantiũ virum strenuum eiq; sororẽ Placidiã desponsauit: qui Gratianum in Britannia, Constantiũ cum filio Constante, in Gallia tyrannos sustulit; Barbarorumque impetus qui Galliã, Britanniã, Hispaniamque infestabant domuit: sublatus tamẽ est, immatura morte, septimo mense postquã Cæsar appellatus est. Non longo tẽpore post, Honorius quoq; cum regnasset annos xxxi. cum patre ij, cùm fratre xiij, cum fratris filio xvi, morbo aquæ intercutis decessit, nulla prole superstite relicta.*

DN·HONORIVS·P·F·AVG·

THEODOSIVS. iunior Arcadij & Eudoxiæ filius, penè puer à patre consors Imperij factus, eo moriente sub Isdigertis Regis Persarum tutela, qui eam summa fide quoad vixit gessit, relictus, vixdum octo annos natus, Anthemio præfecto viro prudentissimo duce, Imperium administrare cœpit, Anno Christi 411. Honorio mortuo, Valentinianum consobrinum, Constantini & Placidiæ filium Cæsarem fecit; dataq; ei vxore Eudoxia filia, Romam misit, ad pacandas res, quę Tyranno rum quorundam libidine turbatę non mediocriter fuerant. Vxorem habuit Eudociam Leonis Athenienfis Philosophi filiam, quę propter egregiam formam, singularemq; pudicitiam etiam literarum non vulgarī peritia excelluit. Attila Hunnorum Rege Thraciam atq; Illyricum vastante, Theodosius ad eum legatos misit, sex millia librarum auri numerans, & mille quotannis libras numeraturum se promittens, vt ab incursionibus desisteret. Tertia sācta Synodus vniuersalis Ephesina ducentorum patrum, Cęlestini Pontificis, huiusq; Theodosij iussu collecta est, in qua Nestorius duas personas in Christo asserens, condemnatus fuit. Correptus febre apud Cōstantinopolim Theodosius, mortuus est Anno imperij 48. toti demque ætatis, Princeps vitę integerrimę, in primis Christianę religioni addictus, lectioni sacrę intentus, cum Episcopis Sacerdotibusq; pijs familiariter admodum viuens, patientię clementięq; laude adeo celebris, vt capitis damnatos ne ad portas quidem adduci permiserit, sed reuocauerit; & cùm ex consiliarijs quis piam rogitaret, quare supplicium de illo minimè sumeret, qui ei parasset insidias, respondit; Vtinam, inquit, omnes mortuos vitę restituere possem: quod tamen dictum Honorio quidam tribuunt.

DN.THEODOSIVS.P.F.AVG
84

VALENTINIANVS. Cõstantij Cæsaris & Placidiæ Honorij & Arcadij sororis filius, à Theodosio Cæsar & Augustus appellatus, Romam mißus, Ioannem Imperatorem factum oppreßit: cum Genserico Vandalorum Rege, parte Africæ, vt videri voluit, contento, pacem sanxit: aduersus Attilam Hunnorum Regem, Imperio Orbis inhiantem, bellum suscepit. In campis Catalaunicis acerrimè pugnatum est, vtrinque cæsis centum quadraginta quinq; millibus; victoria tamen penes Romanos stetit, ductore AEtio: qui in affectatæ tyrannidis suspitionem adductus, Maximi viri potentißimi artibus, vel vt alij volunt, iußu Valentiniani, occisus est: cuius cædem vlcisci volentes Transtyla & Octyla, AEtij commilitones, ipsum Imperatorem postmodum Romæ in Campo Martio confoderunt, Anno Imperij 31. consilio vt ferunt, Maximi: qui statim Imperium arripuerat; verùm & ipse, à Populo Romano, tertio post mense membratim cæsus est. Sub Valentiniano collapsum est penitus Occidentis Imperium; Francis Gallias, Scotis, & Anglis Britanniam occupantibus: Hunnis Europam, Vandalis Africam atq; Romam vastantibus. Post Valentinianum, Romæ multi constituti sunt Imperatores, partim ab Imperatoribus Constantinopolitanis, partim à Senatu, partim ab exercitu; quidam sua auctoritate arripiebant Imperium, vt Maioranus, Seuerianus, Anthemius. Olybius, Blicerius, Orestes, qui etiam filium suum Cæsarem in Italia fecerat: Post hunc ad Iustinianum vsq;, Gotthi Occidentale Imperium tenuerunt.

DN·VALENTINIANVS·P·F·AVG·

85

FLAVIVS. VALERIVS. MARCIANVS, humili genere natus, prima stipendia meruit in Lycia. Pulcheriæ Theodosij sororis studio, imperio præficitur; moderatus Princeps, & rebus gerendis idoneus, si per senectam diutius viuere potuisset. Imminutum Orientis Imperium, *prudentia dexteritateq; instaurare cæperat. Cum Parthis & Vandalis fædus percussit; Attilæ minas compescuit: Arma nunquam nisi prouocatus mouit, illud sæpè vsurpans; Dum in pace esse possumus, arma non induamus.* Tatianum *& Iulium fratres, qui olim aquilæ superuolantis auspicio, ęgrum inopemq; viatico sublenauerant,* Illyrico, *beneficij memor, pręfecit: Anno* Imperij *6. & Mense 6. moritur, conspiratione Asparis qui venenum ei ministraße dicitur. Qua de causa post creationem noui Principis, cùm filius Asparis Ardaburius, Cæsar eßet à Leone pronunciatus, populus patrem cum filio interfecit.* Hoc Principe Chalcedonensis quarta Synodus celebrata, *aduersus Dioscorum & Eutychen, Leonis Pontificis Romani iussu.*

DN·MARTIANVS·P·F·AVG·

Imperator non minus facie, quam moribus deformis.

ANASTASIVS humili genere natus, Dicorus à discoloribus oculorũ pupillis appellatus, studio Ariadnes vxoris Zenonis ad Imperium Orientis euectus. Anno Christi 493. eandem Ariadnē matrimonio sibi copulauit. Isauros apud Conteianum Phrigiæ oppidum, superauit. Vrbes eorum solo æquauit. In Illyrico cum Sabiniano & Mondone ad Margum, cum Pompeio apud Adrianopolim, cum Aristo ad Zartam, cum Parthis in Syria decertauit: Contra Vitalianum ad Aquilonem bellum gessit, & cum nongenta pondo auri ei misißet, eum quiescere coegit. Getæ, Macedoniam, Thessaliam, Epirum, diripuerunt, multosq. captiuos abduxerunt, pro quibus redimendis, cùm aurum misisset Anastasius, & non sufficeret hostium votis, barbari captiuos, aut in domibus suffocarunt, aut pro mœnibus in conspectu multitudinis trucidarunt. Bulgarorum arma tunc primum audita, & Sarraceni Alamandaro duce, Syriæ graues incumbebant. Fuit Anastasius primò Christianæ religionis studiosissimus, posteà Ariadnæ vxoris opera mutatus, Eutychianæ hæresi adhæsit, frustrà eum ad saniorem mentem per legatos Hormisda Pontifice Maximo reuocare studente. ob id Diuinam meruit vltionem. Nam fulmine ictus interijt, Imperij Anno 27. Aetatis. 88.

ANASTASIVS.P.P.A.

fulmine ictus interiit.

FL. VALER. IVSTINVS. Ex Thracia parentibus ignobilibus natus, à teneris annis suum, deinde boum custos, post lignarij cuiusdam minister, decimo sexto ætatis anno, ad militarem disciplinam se contulit; in qua magna cum laude versatus, princeps Ordinis in exercitu, postea Comes, ad extremum, astutia mirabili (quippè qui accepta ab Amantio Eunucho pecunia, vt militibus pro Theocritiano Imperatore eligendo, distribueret, in se omniū suffragia verterit) Imperator factus est, Anno post Christum natum 519. Theocritianum, Amantium, & Andream, insidias sibi molientes, è medio sustulit. Vir Orthodoxus, & pietatis veræ studiosissimus, vt hæreticorum nomen extingueret, Arrianos expulit, eorumq. Ecclesias Catholicis assignauit. Episcopos ab Anastasio in exilium, propter veram fidem missos, restituit. Germanum Capuanum præsulem, legatum ab Hormisda Pontifice Max. missum, vt Christianam & Catholicam religionem in partibus illis, Arrianorum pertinacia conuulsam, restauraret, maximo honore excepit, clementissimeq. audiuit. Eos qui cum Acatio sentiebant, expulit, odioq. iusto prosecutus est: cumq. Imperium nouem annis laudabiliter administraßet, volens senectuti suæ consulere, Iustinianum ex sorore nepotem adoptauit, & imperij consortem fecit, ipse quarto post mense, ab hac vita migrauit.

D N · IVSTINVS · P · P · AVG;

IVSTINIANVS. Iustini sororis filius, ex Bedirina Illyrica Ciuitate genitus, ob ingenij animiq. magnitudinem, Magnus appellatus, à Iustino ætatis anno quadragesimo quarto, Christi autem quingentesimo vigesimoseptimo, Imperium suscepit. Orientem pacauit. Persas qui transgressis limitibus Masiam, Syriamq. prędati fuerant, opera Belisarij viri clarissimi, intra suos fines continuit. Romam eodem duce, à Gotthorum seruitute asseruit: Africam Imperio, pulsis Vandalis, restituit: Narsete duce, Gotthicum tādem nomen deleuit. Bis triumphatum, ex instituto veterū Romanorum de Persis & Vandalis, à Belissario: quem Iustinianus magna lætitia excepit, Gelimerem præsertim Vandalorum Regem vinctum catenis Constantinopolim adductum aspiciens. pacato orbe domi forisq. gloriosus, cùm esset, hic Iustinianus leges infinitis voluminibus anteà dispersas, in quinquaginta Digestorum libros contraxit. Institutionum libros quatuor edidit, Codicem inuulgauit. Templum magnificentissimum ad mirando ædificio extruxit; quod Græca voce ΑΓΙΑΝ ΣΟΦΙΑΝ, idest sanctam Sapientiā, appellauit. Vir iustus, & integer certè maximus Princeps fuit, nisi delirij Eutychiani reus fuisset, à quo tamen opera Agapiti Pontificis Romani, liberatus fuisse perhibetur. In perscrutandis rebus ingeniosus, ad vindictam præceps: hæresum hostis maximus; in pecunia effundenda immodicus: in congerenda intemperantissimus. Morbo ex senio confectus Iustino prius ex filia nepote, imperij consorte electo, mente parum sanus decessit, Imperij anno 39. ætatis 83.

DN.IVSTINIANVS.P.P.AVG.

IVSTINVS minor patre Illyrico, matre Augusti filia, à teneris annis, non vt nepos, sed vt filius in regia semper habitus à Iustiniano Imperator coronatus est; Anno Christi 565. Natura facili, & ad omnia dexteriore, ductu Sophiæ coniugis ab initio principatus liberalis fuit, vndè sibi militem ciuiumque animos valdè deuinctos reddidit. Sed postea & sui & Iustiniani dissimilis factus, ad rapinas, direptiones, omnemque ferociam ingenium vertit. Fidei Christianæ, contemptor maximus, in Pelagianam hæresim dicidit. Cum Persis pacem fecit, tributo quod Romam annuatim pendebant sublato. Longobardi, Germanica gēs, à Narsete Exarcho, contra Sophiam Imperatricem (quæ tum rerum potiebatur marito mentis impote) indignato, accersita, in Italiam hoc principe irrupere, quam ab Alboeno Rege ad Desiderium, per ducētos, & quatuor annos in principatus diuisam tenuere. Iustinus grauissimo pedum dolore vexatus, cùm Tyberium qui præfectus erat Vigilum, Imperatorem declarasset, vxore Sophia superstite relicta, Imperij anno decimotertio, obijt. Eius tempore Vgri, glacialis Oceani accolæ, quærendo sedes, Pannonias ingressi, ibi commorari cæperunt, rebus bellicis itá clari, vt nulli bellicosarum gentium cedant.

DN·IVSTINVS·P·P·AVG·

TIBERIVS. Constantinus à Iustino in imperium adscitus, Anno Christi 576. ab Euticio Patriarcha *diadema suscepit.* Princeps *clementia, iustitia, pietate, religione, sapientia, constantia, perpetua fortitudine, omnibus virtutum ornamentis clarus; præsertim liberalitate in pauperes: quibus quicquid auaritia longa* Iustinus *congesserat, liberalissime erogabat, Sophia Augusta frustrà refragante, & ærarij imminutionem obijciente: quod tamen Diuina quadam prouidentia, tanto magis augebatur, quantò plura inter egenos Tyberius distribuebat. Nam dū semel per ædes suas deambularet, cerneretq. in pauimēto marmoream crucem, eam ne pedibus conculcaretur, cum auferri iussisset, post hanc vna atq. altera inuenta, atq. sublata, tantam vim auri & argenti in eo loco diuinitus ostensam repperit, quā iam hominis beneficentia requirebat. Narsetis etiā thesauros, sene quodam monstrante, ex* Italia *delatos accepit, quibus ad munificentiam & liberalitatem vsus est. Magna ex* Persis *victoria reportata, Captiuos Constantinopolim abductos, magnificentissimè vestiuit, in patriamq. remisit. Eius felicitas multi nominis fuisset, si res vt in Oriente, ita in Occidente ei successissent. Nec enim Longobardos coercere potuit, qui triginta ducibus creatis totam* Italiam *administrabant. Senio confectus Tyberius, cùm se viribus desti tui animaduerteret, Imperij gubernacula genero suo Mauritio tradidit, æquitatem & iustitiam commendans, præsentibus* Ioanne Patriarcha *qui coronam imposuit, & Senatu: paulo post decessit* Imperij *anno 7. omnibus tam optimi* Principis, *mortem deflentibus.*

Communi dicto appellatus est bonus.

Iste Princeps antecelluit praeteritis, futuris Romanis imperatoribus omnibus virtutum ornamentis. vide de eo ... Sic

Tyberius Constantinus a Iustino in imperio ascitus, ... receptus fuit

MAVRITIVS. Ex Cappadocia oriundus, Notarius humilis, ob diligentiam, à Iustino Praefectus vigilium factus, inde Tyberij gener, post Augustus, Orientalis Imperij gubernacula suscepit, Anno Natiuitatis Christi 583. Initio principatus Persas per legatos fudit, postea exercitum in Thraciam traduxit, Scythas Masia repulit & Longobardos. Auspicijs Theodosii sui filij & Germani soceri, victos Hunnos, Pannonijsq. exactos, ad solitudines fugauit. & Chaganum ducem illorum afflixit. Pluribus victorijs, illustris, omnem principatus sui laudem pessimo auaritia crimine contaminauit, imperij capitisq. sui interitum accelerauit. Nam cum stipendia nulla militibus erogaret, ijs praesertim qui Sarmatico limiti contra Scytharum impetum, loco sterili positi praerant, difficilia quaeq. tolerantes; nec ob auaritiam captiuos à Persarum Rege redimeret, conspiratione militum in eum facta, & Phoca Imperatore designato, Chalcedone cum tota sua prosapia, Constantia vxore, Theodosio, Tyberio & Constantino, filijs, totidemq. filiabus, interemptus est: cùm imperasset annis 20. vixisset 63. Miserabilis huius mortis suae per somnium admonitus, vbi ad rem infaelix praesagium collatum vidit, cùm in conspectu suo, vxor, tres filiae, & filij interficerentur, paenitentia scelerum ductus, forti animo tantam calamitatem perferens, non aliud ante mortem in ore habuisse, dicitur, quā illud Dauidis: Iustus es domine, & rectum iudicium tuū.

Iste imperator fuit Notarius

DN·MAVRITIVS·P·P·A·

PHOCAS. Præfectus Scythiæ, per Mauritij cadē, à scelerato exercitu, cui praerat, Anno post Christum natum sexcētesimo quarto, Imperator lectus publicatusq. est. Inito principatu eam sibi præclari imperatoris opinionem comparauit, vt multi cum eo pacem sancire, quàm armis decertare maluerint. Cæterum Mauritij etiam auaritiam superans, corradendæ per fas & nefas pecuniæ, adeò incubuit, vt & magistratus iudiciaq. venderet, & eos in primis charos haberet, qui populos inexplebili rapacitate vexarent. Socordia, ignauia, & frequentibus adulterijs infamis, Romanum imperium à Barbaris vastari facilè tulit. Hinc Persæ Mesopotamiam, & Syriam occupauerunt: Hierosolimā depopulati sunt; mediterranea Macedoniæ Thraciæq. loca poruagarunt: in Cappadociam & Galatiam incursiones fecerunt. In Occidente vero Germania, Hispania, Gallia, & bona pars Italiæ ab imperio Romano defecere. Aegyptum Sarraceni vastauere. In eum itaq. nihili hominem conspiratum est ab Heracleona, Heraclio, & Prisco, qui captum manibus, pedibus, & genitalibus, ob insignem libidinem truncatis, capiteq. amputato, prius interfecere, quam ferre suppetias eius milites potuerunt: eodem quoque tempore, & tota eius prosapia, radicitus extirpata est; eodemq. crudelitatis genere, vnà cum suis interijt, qua in Mauritium, eiusq. familiam vsus antea fuerat: cum annos 8. imperasset, nihilq. magis memorabile in principatu egißet, quàm quòd de primatu inter Magnum Gregorium, & Ioannem Patriarchām Constantinopolitanum contentione exorta, iustam sententiam pro Ecclesia Romana, sanctaq. sede Apostolica tulit. Romaq. Pantheon, exturbatis idolis, Virgini matri Diuisq. Martyribus, à Banifacio Papa Quarto, consecrari permisit.

DN·FOCAS·P·P·AVG·

HERACLIVS. filius Heracleonæ, propręter Africæ, post interfectum Phocam, suffragantibus militibus Imperator prenunciatus, à Sergio Patriarcha cum vxore Eudoxia, anno post Christum natum sexcentesimo duodecimo, coronatus est. Persis Africam vastantibus, legatos cũ muneribus ad eorum Regem inducias petens misit, quas nõ prius se concessuras responderunt, quàm Christum abnegasset Imperator. Ea re commotus Heraclius, Diuino implorato auxilio, ingentes copias aduersus Cosroem Regem Persarum eduxit, cuius tres duces cum tribus exercitibus superauit. Persideq; igni & ferro vastata, lignum salutiferæ Crucis, quartodecimo, postquam in potestatem Persarum venerat, anno, victor recepit: cuius triumphi solemnis in Ecclesia agitur memoria ad 18. Cal. Octob. Pace cum Persis firmata, Tigridem fluuium, eorum Romaniq. Imperij limitem eße voluit. Eius temporibus Sarraceni Mahometo duce, caput extulerunt, occupataq. Syria, Damasco, & Arabia, execrandæ religionis virus spargere cæperunt. Creditũ est Heraclium, in senectute, ad Monothelitarum hæresim desciuisse, & aruspicijs pręstigijsq. Dęmonum fidem adhibuiße. Alij hydropisi eum occubuisse ferunt, Imperij Anno 31.

HERACLIVS. IMP.

N

HERACLIVS, *Heraclij Augusti ex Fabia Eudo*
xia filius. Constantinus nouus appellatus, à patre post na-
tum Christum anno sexcentesimo trigesimosecundo, nutan-
tis Imperij consors adscitus est. Verę pietatis Catholicæq.
religionis cultor, cum imperium à patre relictum, vix anno
vno administrasset, dolis nouercæ Martinæ, quæ filio Hera-
cleonæ imperium astruebat, veneno sublatus est. Arripuit
Imperium Martina cum filio Heracleona, decem annos na-
to. Sed ambo conspiratione Senatus, biennio nondum cõple-
to, capti & in exilium Cappadociam missi sunt. Mulieri lin
guam præcidunt, ne oratione qua plurimum valebat, popu-
los commoueret; puero absciderunt nasum, ne decor aut gra
tia in vultu commiserationem faceret.

DN·HERACLIVS·P.P.AVG

98 99

DN·PHILIPPICVS·P·P·AVG

ANASTASIVS II. *cognomēto ARTHEMIVS cùm* Philippum *in or dinem redegiſſet, Orientale Imperium adeptus*, Anno *poſt* Chriſtum *natum* 715. *vir fuit quàm ſermone affabilis, tam in operibus iuſtus, inter optimos Catholicæq. relligionis amantes* Imperatores *numerandus: Orthodoxæ fidei propugnator acerrimus, ſextæ Synodi decretis per omnia aſſenſus eſt: deiectas imagines, dirutaſque Hæreticorum furore Eccleſias, reſtaurauit: Claſſem ingentem aduerſus Sarracenos, Chriſtiani nominis hoſtes, cùm in Africam emiſiſſet, Claſſiariŷs quibuſdam contumacius agentibus, milites qui illum oderant, re infecta domū reuerſi, Theodoſium ignobilem alioqui virum*, Imperio *præficiunt. Quo audito Anaſtaſius feſtinanter mare, Nicæam verſus traiecit, ſeq. ad reſiſtendum parabat; ſed à Theodoſio inſequente captus, ab eodem in monaſterium, ne qua via pateret redeūdi ad imperium, incluſus eſt; cum annum vnum, menſes tres imperaſſet. Cæterum, cū, auxilio Bulgarorum, denuo recipere contenderet Imperiū, à Leone* III. *interemptus eſt. princeps imperio, vitaq. longiore dignus.*

DN·ANASTASIVS·P·P·AVG·
106

THEODOSIVS. eius nominis III. *ADRAMYTTENVS* dictus, Constantinopoli parentibus obscuris oriũdus, a militibus Anastasio infensis, anno Christi 717 Imperator electus est. Ea fuit morum comitate, sermonisq. affabilitate, vt omnibus meritò charus esset. Catholicæ fidei obseruantissimus, sanctorum imagines, à Philippico eiectas, templis restituit, in omnibusq. cæteris actibus, optimi principis laude non caruit, futurus etiam longè illustrior, si diutius illi per Leonem, & Cononem Orientis præfectos imperare licuisset. Verùm cùm Leonem exercitus Imperatorem dixisset, pertæsus belli ciuilis Theodosius, vt erat miti, placidoq. ingenio, cessit imperio, monasticumq. vitæ institutum amplexus, satis diu ac felix in eo vixit, cùm annos duos tantum imperasset.

DN·THEODOSIVS·P·F·AVG·
107

LEO. III. *Isaurus adeò humili genere ortus, vt sedentariam exercere neceſſe habuerit, militiæ addictus, à Iuſtiniano contra Alanos & Aſmagos miſſus, poſteà Dux Orientis creatus, abdicante Theodoſio, imperium adeptus eſt, Anno Christi 718. Vir omni ſcelerum genere, impietateque in Deum, & ſacras eius imagines, cōtaminatiſsimus, vndè etiā cognomen traxit, εικονομάχου & θεομάχου. Edicto pœna capitis propoſito, imagines Christi, Dei paræ, & ſanctorum prolatas, quotquot habere poterat, per ſummum ſcelus comburi iuſsit. Germanum Patriarcham Conſtantinopolitanum impietati ſuæ contradicētem ſede exturbauit. Gregorio quoque Pont. Max. inſidias ſtruxit: qui eum non ſolum anathemate percuſsit, ſed etiam tributa ei pendi ſolita adimens, Francis exolui mandauit. Hac de cauſa Exarchos vnum Romam, alterum Rauennam miſit. Vterque a tumultuante populo interemptus eſt. Tertio eius imperij anno Sarraceni Conſtantinopolim triennali obſidione, terra marique fatigarunt. Bithynia, Thraciaque graui terræ motu concuſſa fuit. Muri Byzantini, magna ex parte collapſi. His alijsque multis calamitatibus, impij principis animus ad deteſtationem erroris, flecti non potuit; ſed magis ac magis in immanitate ſæuitiaquē perſiſtens, relicto Conſtantino filio, quem dudum Regni conſortem fecerat, Anno imperij 24. dyſſenteriæ fluxu exercitatus, miſeriè animam efflauit.*

HERETICS
LEON·BASILEVS·RO
108

CONSTANTINVS. cognomento COPRONYMVS. quòd infans dum baptizaretur aquam sacram, ventris solutione maculauerit, filius Leonis imperatoris, impio patri, magis etiam impia proles, in imperio successit, Anno Christi 742. Patris impietatem in euersis sanctorum simulacbris longè superans, etiam eorum reliquias contemnere & comburere minimè dubitauit: maleficijs magicisque vanitatibus ad insaniam vsque deditus, eò deuenit, vt nullius religionis homo fuiße creditus sit; non Christianus, nō Græcus, non Hebræus, sed totius impietatis infelix mancipium. Nobilissimos quosque è medio tollendos curauit. Constantinopolitanos patriarchas, ignominiosè tractatos grauiterque excruciatos, capite plecti mandauit. Artabasdum virum Catholicum, imperatorem ab Orthodoxis creatum, oculis liberisque priuauit. In huius monstri verius quàm principis tempora, incidit eà quoque calamitas, quam Italia ab Astulpho Longobardorum Rege pertulit. Byzantij grassata est pestis. Terræ motus ingens, Palestinam, Syriamque afflixit. Græcorum Exarobatus desiit in Italia; Romani Pontificis esse cæpit, cuius fidei Pipinus hæc loca permiserat, & Carolus Magnus eius filius, eidem donaue rat. Constantinus autem post infinita flagitia, vltione diuina cùm in morbum incidisset, tam acerbos in eo cruciatus doloresque pertulit, vt se viuentem inextinguibili igne accendi discruciarique sæpius proclamaret, eoque consumptus, interijt, Anno Imperij. 35.

Impio Patri, magis et improba Proles.

DN·CONSTANTINVS·P·F·

109

LEO. IIII. *Constantini Copronymi ex Cazara filius, patri Anno à Christi natiuitate 776. successit, cuius impietatis imitator, initio religionem simulauit, Monachos in honore habens, dignitates illi quasdam conferens, sed si vixisset diutius, ad naturam profectò rediisset, à vera pietate abhorrẽtem: quod quidem insigni sacrilegio initio principatus commisso abundè declarauit. Nam coronam à Mauritio principe Deo dicatam, è templo sustulit, captus gemmarum & auri splendore, eamque nefario suo capiti imposuit. Sed tam atrox facinus breui etiam diuina vltio consecuta est. Eius enim impium caput. carbunculi apostemate statim intumuit: tandem ardentissima febri subsecuta, impium spiritum, cùm vix annum regnasset, exhalauit, imperium vxori suæ Irenæ relinquens, vt illud pro filio suo Constantino, decem annorum puero, administraret.*

DN·LEO·ET·CONSTATINVS·P·P
AVGVSTVS·
110

CONSTANTINVS. Leonis Quarti filius, imperij administrationem Anno salutis 781. sortitus, cùm per ęta tem non posset, IRENAE mater Augusta regendi curam suscepit, fæmina Attici sanguinis, forma eleganti, sed probitatis veręque pietatis laude insignior: imagines tẽm plis restituit, Orthodoxam religionem modis omnibus propagare studiuit: vnde & septimum vniuersale Concilium Nicęum, contra Iconamachos, pro retinendis imaginibus, & Græcos pro S. Spiritus à filio processione celebratũ est. Constantinus pubertatis annos egressus, matrem administratione deiecit, atrociter administrare Imperium cępit: qua quidem re primatos offensi, Nicephorum ei præponere cogitabant: quo cognito Nicephorum hunc patrum suum, lingua oculisque priuatum, in vincula coniecit. Mater verò filij impietatem exosa, simulque dominandi libidine mota, Duces quosdam datis muneribus, copertraxit, vt filium ex insidijs captum oculis effossis, eodem die quo ille ante quinquennium Nicephorum excæcauerat, in carcerem conijcerent, in quo mærore luctuque confectus, paucis post diebus, cùm 17. annis Imperio cum matre præfuißet, expirauit. Mater in pristinum statum à ciuibus restituta, annis tribus imperauit; cùm Carolo Magno amicitiam & fœdus inijt, deque imperij finibus egit, connubium etiam ei deferens. Quare comparatis insidijs à Nicephoro regno expulsa, in Lesbumque insulam relegata, reliquum vitæ tempus transegit.

DN·CONSTANTIN·AVG·ET·
HERENAE·M . 111.112

CAROLVS. Pipini Regis Francorum & Berthæ, filiæ Heraclij Constantinopolitani Cæsaris, filius, ob res præclarè gestas meritò MAGNVS vocatus, mortuo patre in eius locum suffectus, Aquitanicum bellum gessit, postcà ab Adriano Pont. in Italiam euocatus, Longobardorũ Regnum, Desiderio Rege capto, Francico nomini subegit: Saxones triennali bello vicit. Sarracenos Hispaniam vastãtes domuit. Sclauos, Danos, Bauaros, Bohemos, tumultuantes compescuit. Iterum Italiam ingressus, Aragisum ducẽ, Longobardorum reliquias fouentem, ad officiũ coegit. Hunnicum bellum octauo post anno felicissimè confecit. Leonis III. Pont. vlturus iniuriam Vrbem Romam ingressus, ipso Natiuitatis Domini die, ab eodem in templo coronatus ab vniuerso populo imperator & Augustus appellatus est, Anno regni sui 33. salutis autem nostræ 801. Compositis Italiæ rebus, Imperioq́; cum Irena, & postea cum Nicephoro partito, vt ille Orienti, Carolus autem Occidenti præesset in Gallias rediјt: filioque Ludouico imperij consorte declarato, Aquisgrani, pleuritide correptus, obijt, 5. Cal. Feb. Anno Christi 814. ætatis 71. Imperij 14. Regni 46. Princeps insigni pietate, beneficentia, humanitate, literarũ Græcarum, Latinarumque peritia. Templa & Monasteria plurima fundauit, ac muneribus magnis locupletauit. Liberalis, misericors, & in egenos munificus. Iniurias illatas ciuili animo tulit, in hostes rarò acerbius sæuijt. In rebus bellicis non minus virtute, quàm felicitate celeberrimus, in reliquis vitæ actionibus pietatis, Diuinique timoris ita obseruans, vt non immeritò, tanquam sancti vereque, pij principis, ab omnibus eius memoria, in hanc vsque diem, celebretur.

CAROLVS·MAGNVS·IMP·AVG·

LVDOVICVS. Caroli Magni ex Hildegarde filius, propter Christianæ religionis studium, morumq; mansuetudinem, cognomento PIVS dictus, post obitum patris à proceribus Aquisgrani Imperator salutatus est. Anno Christi 815. Dacicum bellum ex animi sententia confecit: Bernardum ex Pipino nepotem, Italiam sibi subiugare conantem, supplicio affecit. Episcopos qui eum promouebant, vita donatos, carcebijs inclusit. Britannos tumultuantes, armis ad officium reuocauit. A tribus filijs, quod in longiorem ætatem vita eius protraheretur, quodque Iuditham mulierem procacem, matrimonio sibi copulasset, captus, in Monasteriū Diui Medardi Suessione detrusus est. Sed optimo quoque in eius auxilium concurrentē, inuitis filijs, ex eodem eductus, pristinæque dignitati restitutus fuit. Non multo post, tradito Aquitaniæ Regno Carolo, Imperio autem Lothario filijs, magno piorum omnium luctu, Maguntiæ decessit Anno Christi 840. Imperij 27. Aetatis 64. Sepultus Metis In monumento Hildegardis suæ matris.

HLVDOVICVS·IMP. AVG.

114

LOTHARIVS. Ludouici Pij ex Hermingarda maximus natus filius, dum adhuc pater in viuis ageret, Italiã, Galliam Narbonensem imperiumque assecutus est fratribus Carolo Gallia omnis, Ludouico Germania cessit. Mortuo patre, patrati in eum sceleris pœnas Deus à filijs exegit: qui diffidentibus inter se animis, paternam imperij diuisionem, æquo animo non ferentes, ad arma rem deduxerunt. Lotharius & Ludouicus, cùm aduersus Carolũ, tamquàm nobilioris paternæ possessionis hæredem, signa mouissent, ab eo ad Ertanicum Altisiodorensis agri vicum superati sunt; Gallica nobilitas valdè attrita; imperij vires planè conciderunt. Bellum nihilominus cùm reparassent, iterum fusi pacem petere coacti, eam ijs conditionibus obtinuerunt, vt Carolus Franciæ, Ludouicus Germaniæ, vsque ad Rhenum, cum nonnullis ciuitatibus etiam trans Rhenum, Rex diceretur; Lotharius verò Italiæ regnum, quod possidebat, Galliam, Belgicam, Prouinciam, & eam partem quæ Lotharingia ab eo dicta est, acciperet. Pace vtcunq; stabilita, tribus filijs regna partitus, Lotharius, tædia rerum aduersarum, vt opinantur nonnulli, affectus, Monasticam vitam in Monasterio Prumia secutus, postquam 15. annos imperasset, mortuus est. De cuius anima inter Angelos, dæmonesque tanta scribitur fuisse altercatio, vt cunctis assistentibus corpus distrahi videretur. Sed orantibus monachis, victi tandem dæmones fugati sunt.

LOTHARIVS · IMP ·
115

LODOVICVS II. *Lotharij* Imperatoris *ex Her-mingarde primo genitus filius, à patre consors* Imperij *ad-scitus est, Anno Christi* 843. *Eius fratribus Lothario, Austrasia, & Lotharingia, Carolo* Prouinciæ *Regnum di-uisione patris obtigit. Lodouicus princeps humanitatis, iu-stitiæ, in Deumque pietatis laude celebris, à Sergio* Pont. *Romæ coronationis insignia suscepit. Pupillorum et Orpha norum tutor singularis.* In *literis tam diuinis, quàm huma-nis benè versatus. Contra Saracenos, ex Africa venientes, Beneuentum vicinasque regiones flamma, ferroque depopu lantes, Lothario fratre in auxilium aduocato, feliciter pu-gnauit. Lucaniam, Samnium, &* Capuam *recuperauit. Cum Carolo Caluo Francorum Rege discordibus animis fe rè semper vixit, propter Austrasiæ regnum, quod Lotha-rij fratris fuerat, & Caluus id sibi totum vendicarat. Com-positis vndique rebus, cùm annum vnum & viginti præ-fuisset imperio, Mediolani mortuus est.*

LVDOVICVS · II · 116 117

CAROLVS • CALVVS •

CAROLVS · III · CRASS9 ·
130

CXXI.

ARNVLPHVS. naturalis filius Carolomãni *Regis Bauariæ, nepos* Ludouici *Senioris Regis Germaniæ, Oriẽtalis Franciæ strenuus Dux, ab optimatibus, qui Carolum Crassum loco mouerant, Imperator electus est, Anno Christi Octingentesimo octuagesimo octauo; Aduersus Nortmãnos res egregias primò gessit, mox in rapinas temporumq; spolia conuersus, prior illum felicitas deseruit. Ac cùm Italiam tumultuantem pacare contenderet, pharmaco quodam dementatus, ac morbo pediculari confectus, Ratisbonam delatus, Anno salutis* 899. *Imperij sui* 12. *mortuus est, deficiente in eo Imperij maiestate, quæ per annos centum tanta indole à Carolo Magno quæsita, ad Germanos posteà translata est.*

ARNOLFVS·REX·

LVDOVICVS IIII. *Arnulphi* Imperatoris, *ex Deyta secunda coniuge filius, iuuenis admodum, ab optimatibus Franciæ Orientalis, in oppido Forchaim*, Imperator *electus regijsque ornamentis insignitus est, Anno Christi noningentesimo primo. Fuit princeps optimis moribus, virtuteque bellica non vulgari præditus: in expeditionibus tamen suscipiendis parum fortunatus. Hungari eius ætatem contemnentes, Bauarorum fines inuaserunt, Ecclesias vastarunt, homines passim iugularunt: quibus cum Ludouicus resistere vellet, exercitu coacto, ad Augustinum Vindelicorum, commisso cum eis prælio, victus superatusque est. Hungari victoria elati, multoque crudeliores effecti, cùm omnia cædibus rapinisque complessent, Longobardiam, Italiamque penetrarunt, quare territi Itali, Cæsaris ignauiam incusantes, Berengarium* Imperatorem *salutarunt, qui etiã victus, pacem ab eis magno redemit. Ludouicus contra Berengarium in* Italiam *profectus, eum in fugam vertit; at cũ Veronæ securus ageret, prodita ciuitate, per Berengarium vtroque lumine priuatus, in Germaniam reuersus, mærore casus sui, nullo hærede relicto, mortuus, Ratisbonæ in* Cœno*bio Diui Emeriani, cũ patre sepultus est. Anno* Imperij 12.

LVDOVICVS IIII.

CONRADVS · IMP · 123

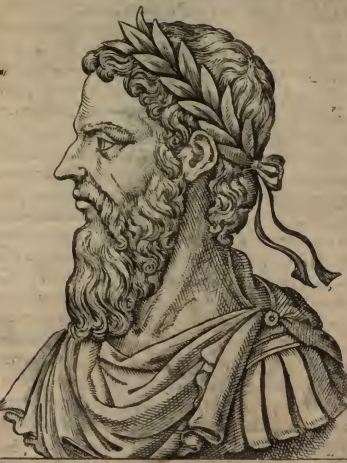
HENRICVS. Othonis Saxoniæ *Ducis filius, ob venationis & aucupij studium, quo multum oblectabatur, AVCEPS cognominatus, à primoribus Germaniæ, cum omni* Francorum *exercitu, Fritslariæ congregatis, cùm esset à Conrado moriente insignibus* Imperialibus *donatus, magno omnium consensu Augustus appellatus est, Anno salutis 910. Arnaldum Bauariæ Ducem, imperium ad se rapere conantem, prudentia, modestiaque sua, ita deliniuit, vt à cœpto desisteret. Burchardum Alemaniæ Ducem rebellem, in deditionem recepit. Hungaros Saxoniam inuadentes, memorabili prælio fudit, ac fugauit. Sclauos & Dalmatas debellauit, ingentemque ex illis prædam reportauit. Bohemiam ingressus,* Pragensem *ciuitatem duce eorum capto in deditionem accepit, legibusque* Imperij *subdidit. Lotharingiæ terram Germaniæ Regno restituit.* In *omni denique* Imperatorio *munere ita se gessit, vt & amabilem & formidabilem se præberet. Aduersa valetudine correptus, Othonem filium suum, quòd optimum veræque pietatis amantem iudicaret, conuocato populo, successorem in imperio designauit. Paralysi demum tactus, è viuis excessit, anno ætatis suæ 60. Imperij 17. Reparatæ salutis 937. 6. Non. Iulij.*

HENRICVS·I·AVCEPS.

CXXV.

OTHO. Henrici aucupis filius, communibus Germanorum Principum suffragijs electus, Aquisgrani ab Episcopo Maguntino coronam imperialem accepit, Anno Christi noningentesimo trigesimo septimo. Cæterũ Eberhardus Palatinus & Giselbertus Lotharingiæ princeps, qui ex posteritate Caroli & Francorum erant, pertracto ad se fratre Othonis maiore natũ, de imperij summa cum Othone toto ferè sexennio, magnis prælijs dimicarunt. In vltimo tandem conflictu, apud Andernacum, Eberhardus occubuit, Giselbertus in Rheno submersus est. Henricus frater supplex ad Othonẽ veniens, non modò delicti veniam, ab eo impetrauit, sed & Ducatu Bauarico auctus est. Lutolfum filium, secundas nuptias patris cum filia Regis Burgundionũ improbantẽ, Moguntiæ primum, deinde Ratisbonæ obsedit Otho; prouolutũ ad pedes, & peccatum suum detestantem, in gratiam recepit. Hungaros ad Augustam Vrbẽ, ad Licum fluuiũ fudit, eorumq; robur debilitauit: ob quam victoriam ab exercitu MAGNVS, pater patriæ, Augustusq; appellatus, triumphans in Saxoniam rediijt. Ab Italis contra Berengarium eiusque filium bis vocatus, vltimo prælio captos, alterũ Bãbergam, alterum Byzantium relegauit. Romam profectus à Ioanne 12. coronatus est. Quem tertio Italiã repetens, cùm grauissimorum criminum reus ageretur, sæpè tamen vt resipisceret antea admonitum, Synodi auctoritate, ex officio deturbauit, Leone in eius locum suffecto, qui cùm à necessarijs Ioannis, post discessum Imperatoris, vrbe eiectus esset, Otho ex Vmbria Romam aduolat, Romanisq; Coss. cum præfecto in Germaniam relegatis, Leonem sedi suæ restituit. Saracenis ex Apulia & Calabria fugatis, in Germaniam reuersus, filio prius Othone imperij consorte electo, decessit; Magdeburgique in Saxonia, in Ecclesia à se magnificè extructa sepultus est, Anno Christi 983. cùm triginta & amplius annos imperium administrasset, vir pacis belliq; artibus insignis, pietatisq; Christianæ cultor præcipuus.

OTHO·MAGNVS·IMP·SEMP·AVG

125

OTHO. Henrici aucupis filius, communibus Germanorum Principum suffragijs electus, Aquisgrani ab Episcopo Maguntino coronam Imperialem accepit, Anno Christi noningentesimo trigesimo septimo. Cæterũ Eberhardus Palatinus & Giselbertus Lotharingiæ princeps, qui ex posteritate Caroli & Francorum erant, pertracto ad se fratre Othonis maiore natu, de imperij summa cum Othone toto ferè sexennio, magnis prælijs dimicarunt. In vltimo tandem conflictu, apud Andernacum, Eberhardus occubuit, Giselbertus in Rheno submersus est. Henricus frater supplex ad Othonẽ veniens, non modò delicti veniam, ab eo impetrauit, sed & Ducatu Bauarico auctus est. Lutolfum filium, secundas nuptias patris cum filia Regis Burgundionũ improbantẽ, Moguntiæ primum, deinde Ratisbonæ obsedit Otho; prouolutũ ad pedes, & peccatum suum detestantem, in gratiam recepit. Hungaros ad Augustam Vrbẽ, ad Licum fluuiũ fudit, eorumq; robur debilitauit: ob quam victoriam ab exercitu MAGNVS, pater patriæ, Augustusq; appellatus, triumphans in Saxoniam redijt. Ab Italis contra Berengarium eiusque filium bis vocatus, vltimo prælio captos, alterũ Bãbergam, alterum Byzantium relegauit. Romàm profectus à Ioanne 12. coronatus est. Quem tertio Italiã repetens, cùm grauissimorum criminum reus ageretur, sæpè tamen vt resipisceret antea admonitum, Synodi auctoritate, ex officio deturbauit, Leone in eius locum suffecto, qui cùm à necessarijs Ioannis, post discessum Imperatoris, vrbe eiectus esset, Otho ex Vmbria Romam aduolat, Romanisq; Coss. cum præfecto in Germaniam relegatis, Leonem sedi suæ restituit. Saracenis ex Apulia & Calabria fugatis, in Germaniam reuersus, filio prius Othone imperij consorte electo, decessit; Magdeburgique in Saxonia, in Ecclesia à se magnificè extructa sepultus est, Anno Christi 983. cùm triginta & amplius annos imperium administrasset, vir pacis belliq; artibus insignis, pietatisq; Christianæ cultor præcipuus.

OTHO·MAGNVS·IMP.SEMP.AVG

125

CXXV.

OTHO. Othonis Magni & Adelheidis Reginæ Burgũdiæ filius, admodum puer, à patre Imperij succeßor Aquisgrani declaratus est. Mortuo patre, Henricum Bauariæ Ducem imperium affectantem facile compescuit. In Lotharingia motus excitatos, ingenti exercitu coacto sedauit, eique Carolum Lotharij Regis Francorum fratrem, beneficiariũ Imperij faciẽs præfecit: quare offensus Lotharius, collectis maximis copijs, inopinato Cæsarem apud Aquisgranũ ita adortus est, vt vix fuga sibi consuluerit: cuius infamiæ notam abstergere cupiens Otho, Galliam ingreßus, eamq; Parisios vsque depopulatus, Lotharium ad pacem poscendam coegit. In reditu tamen ad Axonæ fluuij transitum, non paruo incommodo, à Francis affectus est, magno militum numero, partim fluminis impetu, partim armorum vi sublato. In Italiam profectus cum Græcis, ac Sarracenis, qui Calabriã Apuliamque diripiebant, ad Basantellum infeliciter congreßus, ab eis superatus, fugiens conscensa scapha, à pyratis captus est: Verum cũ ob Grecæ linguæ cognitionem, ignotus esset nautis, numerata pecunia facile ab hostibus se redemiti. Alij agnitum, beneficio Siculorum ingenti auro ex manibus pyratarum redemptum, Romamque honorificentißime deductum ferunt. Collectis exercitus reliquijs, dum vlcisci hostes cogitat, & nimis incautè Græcos ac Sarracenos persequitur, sagitta venenata vulneratus, Romamque delatus paucis diebus post moritur Ann. Imperij xvij. relictis liberis Othone III. & Hugone Saxoniæ Duce ac tribus filiabus.

OTHO·II·IMP·

OTHO III. Saxoniæ Dux, dictus Ruffus, Othonis II. ex Theophania Regina filius, Italis ad se imperium trahere contendentibus, à proceribus Germaniæ, mortuo patre Imperator Aquisgrani creatus ab Episcopo Rauēnate inūctus coronatusq; est, Anno Christi 984 Cōsulem Crescentium, qui imperio inhiabat, Romam cū exercitu magno veniens in ordinem redegit, de eoq; suppliciū capitis sumpsit. Gregorium V. eius opera ad Pontificatus Romani dignitatem euectum, & a Romanis eiectum, Ioanne pseudo Pontifice vita priuato, sedi restituit. Ab Italica expeditione reuertens, cum magno & splendido comitatu pacatus in Poloniam ad sepulchrum noui Martyris Adalberti Gnesnā Anno Domini 1001. venit, siuè exoluendi voti, quod graui morbo implicatus vouerat, gratia, siuè expiādi sceleris caussa, quo Comitem quendam insontem, calumnia libidinosæ vxoris suæ incitatus, pro adultero indicta caussa interfici iußerat. Acceptus est à Boleslao Poloniæ Duce, habitusque vnà cum suis omnibus, plusquam regali magnificentia & liberalitate, volensque tam splendido hospiti & amico principi parem gratiam referre Otho, Boleslaum Regem appellauit, ac diadema, Gaudentio Archiepiscopo solemnes cœremonias, peragente, illi imposuit, eumque honorem sempiternum, in Polonia regnaturis principibus eße iussit. His peractis Romam rursus ad sedendos nouos motus contendit; ijsque compositis, cum Gregorio Pontifice propinquo suo nouam creandi Romani Imperatoris formulam, quæ à septem principibus electoribus dependet, hodieq; in vsu est, condidit. Cumq; ea re varios tumultus erga se concitasset, & tutum se esse non poße videret, in Germaniam reuertēs, in itinere, misso per insidijs veneno, à Crescentij vxore necatus, atq; Augustæ sepultus est. Anno Imperij XIX.

OTHO·DEI·GRATIA·REX·

HENRICVS II. *Dux Bauariæ, Comes Bambergensis dictus* CLAVDVS. *primus ab electionibus, ex ordinatione* Gregorij *Papæ V. Imperator electus, Anno* 1004. *Moguntiæ à Villigiso* Archiepiscopo *consecratus, deinde post expulsos Italia Sarracenos à Benedicto VIII. Romæ coronatus est. Bohemos bello fatigatos, tributarios sibi fecit: Metas & Gandauum obsedit. Lotharingiam & Flandriam domuit. Hungaros, tradita Stephano eorum Regi in matrimonium sorore, ad amplectendam fidem Christianã pertraxit. Multos episcopatus, qui Barbarorum crebris incursionibus vastati fuerant, amplius redditibus auxit. Bambergensem Ecclesiam fundauit, & amplius possessionibus, ornatissimaque suppelectili ditauit.* Princeps, *præter rei militaris scientiam, ea fuit vitæ sanctitate, & innocentia, vt eã Deus etiam miraculis comprobarit.* Cum *vxore Sãcta Chunegũde celibem perpetuò vitam duxit, eamque parentibus, cognatis, & affinibus conuocatis castam, & intactam, morti proximus, reddidit, illisque commendauit.* Ipse *cùm imperium summa cum integritatis & prudentiæ laude annis* XXII. *administraßet, magno de se apud omnes desiderio relicto, in Domino obdormiuit, & Bambergæ in Monasterio S. Petri à se extructo sepultus est.*

REX·HENRICVS·

CONRADVS II. Hermanni Ducis Francorũ & Lotharingæ Adelheidis filius, SALIQVVS cognominatus, post duorum Annorum interregnum, quibus electores interse dissidebant, legitimis suffragijs tandem Imperator *creatus Anno* 1025. *dissensiones in imperij initio ortas summa prudentia sedauit.* Italiam *ingressus, vt principes qui in libertatem se asserere volebant, sibi subiectos redderet, Mediolanum obsedit, suburbia incendit, excidiumq; & interitum Vrbi minatus est. Mutata deinde sententia, obsidionem soluit,* Coloniensi *Antistite id ei suadente, quòd diceret beatum Ambrosium sibi inter Missarum solemnia apparuisse, exitiumque omnibus minitantem, nisi ab vrbe sua discederent.* Romam *itaque Conradus proficiscens, accepta à Ioanne* Pontifice *Imperij corona, in Sclauos, &* Vngaros, *exercitum duxit; qui rebellantibus* Italis *auxilia præstiterant, eosque breuì perdomuit. Rudolphum Burgundiæ Ducem, suorum seditionibus vexatum, tranquillitati restituit.* Leopoldum *Germaniæ Comitem, pacis & ocij turbatorem acerrimè persecutus est.* Leges *multas & perutiles tulit, hanc præcipue, vt ciuis principi capitale esset, pacem & quietem prouinciarum turbare. Quæ de bello Polonis per eũ illato, quos tributarios imperio reddiderit, à plerisque scribuntur, ea tamquam fabulosa, veritas ipsa annalesque* Polonici *refutant, cùm neque Boleslaus temere sibi diadema regium vsurparit, sed ab Othone Tertio, vltra oblatum acceperit, neque alium filium præter Miecislaum Boleslaus habuerit, vt quæ de Miscone scribuntur, locum non habeant: neque Poloni vmquam* Imperatori *Romano tributarij fuerint. Cùm in Germaniam rediret, circa Traiectum, subita morte sublatus est, corpore Spiram delato, & in templo à se constructo honorificè sepulto.* Imperij *Anno xiiij. Relicto filio Henrico superstite & successore, ac vxore Gisela, quæ anno* 1111. *post eius obitum mortua, Spiræ itidem sepulta est.*

CONRADVS · II · SALIQVVS ·

Q 4

HENRICVS III. *Conradi Imperatoris & Gisilæ filius, paulò antè patris mortem ab eodem de principum electorum sententia, Cæsar siuè* Romanorum *Rex designatus, imperij administrationem circa annum Christi millesimũ quadragisimum suscipiens, in Bohemos rebelles copias duxit, duceque eorum Vratislao capto, cos sibi subiectos reddidit.* Petrum Regem *ab* Hungaris *eiectum, restituit, & regnum hoc varijs motibus agitatum sedauit.* Romam *contendens abdicatis adulterinis* Pontificibus *aliquot, Bãbergensem Præsulem Suidigerum* Pontificię *sedi præfecit qui Clemens ij. dictus fuit, & vt caueret in posterum Summorum Pontificum securitati, iure iurando Romanos adegit, neminem creationi eorũ interfuturum sine eius permissu. Apud Capuam* Sarracenos *vicit. Moguntina Synodo Leone Papa præsente, interfuit. Cunonem Bauariæ Ducem,* Hungarorũ *conspiratione fretum, regnique possessionem ad se transferre conantem, vicit, suoque Ducatu priuauit. Cazimirum, qui diaconus & monachus, professionis & sacramenti religione à* Pontifice *solutus, ad* Regni *Poloniæ gubernacula capessenda vocatus, è Cluniaco venerat, se amicum ac beneuolum præbuit, eoque ad* Regnum *deducendo præsidium addidit, diademata quę* Rixa *è* Polonia *sublata, Conrado patri ipsius donarat, reddidit, Bohemumque ducem ab inferendo* Polonis *bello cohibuit.* Cùm *decem octo annis imperium tenuisset,* Henrico *filio annos quinque nato* Cæsare *electo, & Aquisgrani coronato, ęgritudine correptus decessit, Anno ętatis* XXXIX. Salutis. 1056. III. *Non. Octob. sepultusque Spirę.*

HENRICVS + III + IMP +

HENRICUS IIII. *Henrici* III. *Imperatoris* & *Agnetis filius, quinquennis viuentis patre, Cæsar creatus; imperij administrationem post obitum patris susci piens, omnia arbitrio matris fœminæ prudentissimæ, permi sit: qua, vbi adoleuisset, maleuorum instinctu, ab imperij re gimine amota, libertate adolescentiæ vsus, licentiosius omnia agere cæpit, vndè multorum sibi odia conciliauit. Saxoniæ ob rebellionem grauissima bella intulit. A Gregorio eius nominis septimo Pontifice, ne se rebus ecclesiasticis immisceret admonitus, cum ei obedire nollet, anathemate notatus est, principesque ac subditi ab eius obedientia absoluti fuere, qui etiam Rudolphum Sueuiæ Ducem, sub annũ Christi, millesimum septuagesimum, ab Henrico deficientes, suadente Pontifice* Imperatorem *elegere, quod magnũ in imperio peperit dissidium. Nam exercitus vndique conscripti pugnæ multæ vndiq; commissæ sunt. Nouissimè verò pugnatum apud Martisburgum, in quo conflictu* Rudulphus, *amissa dextra perijt. Victoria elatus* Henricus Romam *contendit, eaque per vim capta, Pontificem à sede sua deturbauit, qui non multo post, in exilio mortuus est, in eiusq; locum Rauennatem Episcopum Clementem suffecit, à quo etiam coronatus est. Varijs deín de iactatus procellis, iusto Dei iudicio, à filio imperio priuatus, Leodium profugit, ibique in magnis angustijs positus è vita excessit, cum annos* 50. *imperasset. Princeps nisi se* Pontificum *insectione infamem reddidisset, alioquin clarus, facundus, liberalis, acer ingenio, bellicosus, et re bellica fortunatus, M. Marcello, & C. Iulio haud inferior, vtpote qui sexagies & bis acie collata pugnauerit.*

HENRICVS · IIII

HENRICVS V. Henrici Quarti ex Bertha Marchionissa filius, vir bellicosissimus & audax, patrem suum, fœde te cum principibus inito, bello insectatus, eoque mortuo, imperio potitus est, Anno millesimo centesimo sexto. Romam profectus, vt coronam imperialem acciperet, maximos erga se tumultus concitatos vidit, & parum oberat quin periret nisi sua ipsius manu vitam defendisset. Dolo magis quàm virtute instructus, Pascalem Pontificem, in potestatem redactum, eo pertraxit, vt omnes (licet inuitus) in Episcopos confirmaret, quos antè Henricus delegerat; ab eodemque imperiali diademate coronatus ex vrbe decessit. Pascalis autē concilio apud Lateranum habito, omnia quæ Henrico concesserat, tamquàm vi à se extorta, reuocauit, imperatoremq; excommunicauit. Qua quidem re vehementer offensus Henricus, Italiam repetens, Pontificem fugauit, aliumq; in eius locum suffecit. Vnde multæ dissensiones, schismata, incendia & tumultus, in Germania sunt excitai. Tertio quoque Italiam inuadens, Gelasium Pontificem vrbe expulit, qui etiā Cluniaci in Gallia diem clausit extremum: in cuius facinoris vindictam, Germanorum & Saxonum rebellionem expertus est, vt etiam manus cum eis conserere habuerit necesse. Bellorum tandem pertesus, ad pacis studia se contulit: vnde subsecuta est pax illa & concordia sub Calisto ij. in qua Episcoporum & Abbatum electiones, quas Imperatores & Reges hactenus sibi vindicauerant, clero & monachis restitutæ sunt. Henricus cum xv. annis imperio præfuisset, in Traiecto inferiore, morbo correptus obijt, Spiraq. in maiorem sepulchrum illatus est.

HENRICVS.V.IMP.PERP.AVG.

LOTHARIVS Saxoniæ Dux, Gebhardo Comite in Schuepplemburg & Heduige Burgrauia Nurimbergēsi natus, post Henrici Imperatoris obitum, ab electoribus Cæsar, & quidem satis reluctans, creatus est, Anno 1127. *Vir industrius & prudens, religiosus, hostibus terribilis, iustitiæ & æquitatis amantissimus. Initio* Imperij *Fredericum & Conradum Duces, ex sorore Henrici* Imperatoris *nepotes, qui iure ad se imperium pertinere contendebant, compescuit, & per Diuum Bernardum pacis conditionibus constitutis, in gratiam recepit.* Inno*centium Papam* 2. *quē Petrus pseudo Pontifex sede expulerat, in Italiam cū exercitu duxit, suæque sedi restituit, & ab eo imperij diademate insignitus est.* In *Germaniam ad comprimendos quosdā in Bohemia motus, cùm rediisset, & eiectum iterum Innocentium* Roma *accepisset secundo in* Italiam *cum valido exercitu profectus, eum, pulso ex Italia Rogerio Nortmanno, & pseudopontifice, ita in Pontificali ditione confirmauit, vt nihil indè mouere Pontificis aduersarij sint ausi: sed breue imperium annorum vndecim effecit, ne res felicibus auspicijs cœpta coalescere admodum potuerit. Rediens ex* Italia *per Tridentinam vallem, Veronæ morbo correptus occubuit. Corpus in Saxoniam delatum in Monasterio de suo nomine dicto, sepultum est.*

LOTHARIVS · III

CONRADVS III. *filius Ducis Sueuiæ & Agnetis filiæ Henrici* IIII. *ab Henrico V. Princeps Francorum factus, mortuo Lothario, legitimè Cæsar Anno* 1139. *electus contra* Henricum *Bauariæ & Saxoniæ Ducem, qui cùm gener Lotharij esset, imperializque ornamenta apud se haberet imperium affectabat, bellum gessit. Rebus Normannorũ in Syria, Sarracenorum, Turcarumque vi inclinatis, E dessaque nobili & vetusta Vrbe Mesopotamiæ, quæ, tũc à Gallis tenebatur, expugnata, & magno terrore Christianis in Asia militantibus iniecto, cum* Ludouico *Gallorum Rege, & compluribus principibus viris, à B. Bernardo Abbate Claræ vallis incitatus, expeditionem in Syriam suscepit: et per* Poloniam*, quòd ea via compendiosior esset, minusque periculorum haberet, iter faciens à Boleslao Crispo Polonorum Rege perquam honorificè & liberaliter acceptus, & vsque ad Pontum Euxinum cum exercitu deductus est, multis voluntarijs, è* Polonis *militia illi nomina dantibus, & cum Cæsare profectis. Sed dolo Emanuelis* Imperatoris *Cõstantinopolitani, qui commeatui à Græcis importato gypsũ & calcem immiserat, exercitus maxima parte deleta, cùm non multum operæ pretij fecisset, in Germaniam reuersus, bellum* Polonis*, vt Vladislaum exulem in principatum restitueret, intulit: quod tamen Boleslai Regis ei cum exercitu occurrentis, & necessarium fratris exilium luculenta oratione demonstrantis, industria sublatum fuit. Nec ita multò post Conradus in Lorchensi oppido apud Gemam mortuus est, antequam* Imperatoris *diadema adeptus esset, cùm annis* **xv.** *rebus præfuisset.*

CONRADVS · III ·

IMP. HENRICVS VI. PERP. AVG.

136

R 3

PHILIPPVS Sueuiæ Dux, Friderici Barbarossæ filius, frater Henrici, qui cum filio suo moriens, tutorem reliquerat, princeps fuit ingenio mansueto & miti. Cæterũ orta in Germania seditione non parua, cùm pars electorum Othonem Saxoniæ Ducem, pars autem ipsum Imperatorem elegisset, ad arma necessario cõfugit. Stabant pro Othone, Pontifex Innocentius III. & Anglorum Rex, Philippo Gallorum Rex fauebat. Præualuit tamen Philippus, & fugato sæpius Othone, rerum tandem potitus, Pontificem solum aduersantem (qui Othonem Imperij corona iam redimiuerat) filiam suam nepoti Pontificis ex fratre in matrimonium collocans sibi reconciliauit, & ab excommunicatione absolutus est. Othoni quoque aliam filiam Beatricem, vt tanto firmior pax inter eos coiret, vxorem tradidit. Rebus ad eum modum recte compositis, cum Philippus Bambergæ ageret, & quodam die venã incidisset, nihilq. mali suspicans, paucos in conclaui secum haberet, ab Othone de VVitilspach cubiculum ingresso, nemine prohibente Anno imperij nono interfectus, ibidemq. sepultus est. Postea à Friderico II. exhumatum corpus, Spiram translatum fuit. Otho quoque parricida non multo post miserabiliter trucidatus, perijt.

PHILIPPVS· III ·IMP·

OTHO IIII. Henrici *Bauariæ & Saxoniæ Ducis filius, cũ viuente Philippo, aduersus quem bello frustra decertauerat, imperium aßequi nõ posset, eo mortuo, eũ honoris gradũ tandem adeptus est Anno* Christi 1209. *Cùm ab* Innocentio Pontifice *Romæ coronam* Imperij *suscepisset, rerum feliciori successu elatus, contra ius fasq; occupatis, Mõte flascone,* Radicofano, *multisq; Ecclesiæ* Romanæ *oppidis regnum Neapolitanũm inuasit, id adolescenti Friderico secundo sublaturus.* Admonitus *à* Pontifice *cùm ab iniurijs inferendis desistere nollet, ab eodem anathemate notatus, &* Imperatoris *titulo priuatus est. Bohemiæ Rex, cũ Maguntino & Treuerensi Archiepiscopis, Lantgrauio Thuringiæ atq; Austriæ duce suadente, Fridericum secundũ, Siciliæ* Regem, *vigesimũ annũ agentem,* Imperatorem *elegere. Otho autem in Germaniã rediens, cõtra Lantgrauium Thuringiæ bellum frustra mouit: Friderico etiã cum exercitu occurrere statuit. Verum destitutus omni suorum præsidio, in Saxoniam profugere coactus est: atq; reparato exercitu, Angliæ* Regis *ope adiutus, in inferiorem Germaniam, contra Gallorum* Regem *contendit: à quo victus & mærore confectus, ab excommunicatione tamen absolutus, diem clausit extremum, cùm annis quatuor imperaßet.*

OTHO·IIII·IMP·

FRIDERICUS II. Hērici VI Imperatoris & cōstantiæ Reginæ Monialis filius, dictus O bone, Cęsar electus Aquisgrani primum anno 1219. deinde Romæ, coronā imperij ab Honorio III. accepit, a quo postea (quia mortua matre Constantia, quæ ipsum in officio continebat, contra ius fasq. ditionem Pōtificiam vexasset) excōmunicatus, imperijq. dignitate priuatus fuit: Honorij sententiā, successor eius Gregorius ix. in eū renouauit, q admonitus expeditionem Hierosolimytanā in longū trahere non desisteret, & ægritudinē simulans in Sicilia se contineret. Fessus tandem amicorū precibus et minis Pōtificijs, mare traiecit, Cyprū, dehinc Accon, peruenit, & Hierosolymā postea ex pacto à Sultano recepit Regisq. Hierosolymorū titulum, ibidem coronatus assumpsit Impetrata à Pontifice venia, non multo post eum ludibrio habuit. Quare iterum ab eo excōmunicatus, in Italiā descendens, Mediolanenses, aliasq. Vrbes pro Pontifice sentientes. grauissima clade affecit. Ob id tertio à Papa excōmunicatus cū absolutionem ab eo impetrare non posset, Pisas se recipiens, cùm non satis sibi constaret, qui partes suas, qui uè Pōtificis sequerentur, ciuitates Italiæ in duas factiones diuisit. Nam qui Pontifici fauebant Guelphi, qui verò Imperatori Gibellini appellati sunt, à duobus fratribus Teutonicis (qui in seditione Pistoriensi, factiones suas instituerant) nomine deducto. Factionibus istis teterrimis adeo Gregorium exercuit, vt ille non multo post obierit, Cælestino autem intra xii diem vita functo successit Innocētius IIII. qui cōuocato Lugduni Cōcilio, Imperatoreq. citato, & nō cōparente, eum anathemate notauit, imperiali dignitate priuauit, Henricumq. Landgrauiū Thuringiæ illi suffecit. Fridericus Parmā obsidione cinxit, eruptione tamen victus fugatusq́ Cremonā confugit. Tanta clade non fractus, voluptatibus se tradidit, nec a Pōtificū iniuria temperauit. Panormum tandem profectus, Manfredi filij nefario dolo necatus est cùm duos ac XXX. annos rebus præfuisset.

IMP·FRIDERICVS·II·PERP·AVG

HENRICVS Friderici II. ex Constantia vxore filius, patre uiuente, decem annorum puer, consensu principũ Romanorum Rex electus, et Aquisgrani coronatus est. Qui cũ adoleuißet, Margaritam, Leopoldi Austriæ Ducis filiã in matrimonium accepit. Patre à Pontifice excommunicato, aduersus eum cum Longobardis conspirauit, & exercitũ in Bauariam contra Othonem, patre inuito, duxit. Ob id in Apuliam ab eo euocatus, custodiæ datus, in vinculis maceratus, miserabiliter ad extremum mortuus est, octo annis regno potitus: quem pater dehinc flebiliter luxit. Reliquit duos filios gemellos, Fridericum & Henricum qui à Manfredo Friderici filio notho, ne Siciliæ Regnum sibi auferrent, veneno necati sunt.

HENRICVS · IMP ·

143

RVDOLPHVS Comes Habſpurgēſis, Ottocari Boemiæ Regis Marſcalcus, ſiue Curiæ Magiſter, poſt viginti duorum annorum interregnum, quo varij de imperio conſequendo decertabant, concordibus electorum votis, cùm Ottocarus imperatorium decus ſibi delatum ſuperbius eſpernaretur, Francofordiæ Imperator *electus, Aquiſgrani coronatus eſt, Anno Chriſti* 1273. *Ottocaro in verba ſua iurare dedignanti bellum intulit, eoq. acie victo & occiſo, Regnū Bohemiæ, in ſuam poteſtatem redactum,* V*enceslao* O*ttocari filio, data ei in matrimonium* G*utta filia reſtituit. Albertum filium ſuū, Auſtriæ Ducem creauit, à quo Auſtriaci principes originem trahunt. Heluetios, qui Comiti Sabaudiæ parebant, paruo negotio ſubegit, Pſeudofridericum qui ſe pro Friderico iuniore, Sueuis per ſummam impoſturā oſtentabat, multasq; Vrbes ad ſe pellexerat, captum Noueſii cū duobus ſocijs cōburi iuſſit. Comitem Virtembergeſem Eberherdum inuaſit, Stutegardium obſedit: tandem cauſa per Epiſcopum Moguntium tranſacta eſt. Bononienſes, Florentines, Genuenſes, Lucenſeſq ingenti accepta pecunia libertate donauit; vndè auaritiæ ſtudio à plerisq. reprehenditur, princeps alioquin laudatiſſimus & religioſiſſimus. Senio confectu, viribus ſe deſtitui ſentiens, Principibus* Franco*fordiam conuocatis filium ſuum Albertum, Romanorū Regem deſignari voluit.* I*llis autem recuſantibus, Argentinā conceſſit, Indè Erfordiam, vbi lethaliter cū ægrotare cæpiſſet,* S*piram tanquam ad ſepulchrum contendens, in Gemerſheym diem clauſit vltimum. Spiram* Regio *funere deductus, ibiq. ſepultus anno ætatis* 73. Imper*ij* 18. *Reparatæ Salutis* 1291.

RVDOLPHVS·II·REX·

ADOLPHVS Comes à Nassau Francofordiæ ab electoribus Cæsar creatus, anno Christi 1292. & Aquisgrani coronatus, contra Albertum Austriæ Ducem filium Rudolphi, qui asserebat imperium debere ad demortui Cæsaris genus proximum deuolui, bellum suscepit, eumq; Ducatu exuere, modis omnibus studuit. Sed ea res valde infeliciter illi cessit. Nam cùm ob varias in Imperio perturbationes cõpescendas, viro magis ad res gerendas strenuo in Germania opus esset, Principes electores Adolphi sordes et ambitione qua ad eum honoris gradũ euectus fuerat, pertæsi, cõuentu habitu, eo reiecto, Albertũ Austrium eius aduersariũ, Moguntiæ Cæsarem designarunt, eumq; opibus subleuarunt, ad compescendam Adolphi pertinaciam, qui cùm per vim retinere imperium nihilominus vellet, Othonis Bauariæ Ducis Rodolphi Comitis Palatini, & quorundam imperialium ciuitatum auxilio fretus, armatis copijs, Alberto occurrit, & commisso apud Vormaciã prælio, cùm in eius partes victoria inclinare videretur, militibus eius ad fugam conuersis, infeliciter confossus perijt, cùm octo propemodum annis, rerum potitus esset.

ADOLPHVS.

ALBERTVS Rodolphi Cæsaris & Annæ Comitissæ in Hohenberg. filius, occiso Adolpho, iterum ab electoribus Francofordiæ electus, & à Pontifice Bonifacio, qui se ei hactenus contrarium ostendebat approbatus, Anno 1301. Aquisgrani coronatus est. Princeps prudentia, sagacitate, & clementia nulli secundus, in benemeritos munificus, patiens erga inimicos, nō præceps in vindictam, iniurias obliuioni facilè tradens. Filio suo Rodolpho Austriæ Ducatum administrandum commisit, eique Blancam, Philippi Francorum Regis sororem, in vxorem dedit. Aduersus Episcopum Salisburgensem, ratione fodinarum salis, bellum gessit. Moguntiam hostilia fædera contra se ineuntem, domuit. In Boemiam expeditionem adornans, contra Ducem Carinthiæ, qui se Regem Boemiæ gerebat, miseranda morte à fratris filio Ioanne & Comitibus quibusdam Austriæ trucidatus est, cum annis 10. regnasset: sed & parricidij dignis affecti sunt supplicijs.

ALBERTVS·DEI·GRATIA·R
REX

FRIDERICVS·III·DEI·G·REX·

LVDOVICVS · V

146

CAROLVS IIII. *Ioannis Boemiæ* Regis *ex Elizabetha filius, cùm Germani principes Edoardum Anglum, & Misnensem* Principem, *ac Guntherũ de* Schwarzenburg *regulum huncque Carolum, diuisis studijs* Cæsarem *declarassent, altero post alterum vita functo Anno* 1347. *solus imperio potitus* Romamque *profectus, à duobus* Cardina*libus, ad eam rem ab* Innocentio 6. *missis, coronatus est; ea pactione, vt neque Romæ, neq; in Italia diutius moraretur.* Inimicitias *cum Lodouico Vngarorum rege genero suo habuit, quæ opera Vrbani* 5. *Pontificis per legatum mitigatæ fuerunt, eoque res deducta, vt Carolus neptem Cazimiri Magni (qui à partibus* Ludouici *stabat)* Poloniæ *Regis, Elizabetham Boguslai* Stetinensium *Ducis filiam, defuncta Anna, quartam vxorem duceret, ad nuptiasque* Craccouiã Poloniæ *Regiam, cum splẽdido comitatu veniret.* Princeps *quidem clarus, maiorem tamen regni sui Boemici, quàm Imperij curam habuit. Vnde* Pragam *Boemiæ Metropolim longe ampliorem reddidit, propugnaculisque muniuit, Ecclesiam ibidem erexit, publicum gymnasium instituit, multa collegia Canonicorum &* Monasteria *fundauit. Filium suum Venceslaum Romanorum* Regem *assensu* Principum *designauit. Altero deinde Anno, valetudine aduersa correptus, obijt, ac Pragæ à filio honorificè sepultus est: cum annis* 33. *Imperio præfuisset.*

IMP.CÆS.CAROLVS·IIII·P.F.AVG

VENCESLAVS Ex Anna vxore Caroli IIII. *filius, quinto decimo ætatis anno, patre id vehementer vrgente, in Regem Romanorum Francofordiæ, à principibus electus, patre mortuo, cùm ei circa Annum Domini* 1378. *in imperio successisset, illi auoq. longe se dissimilem osten dit: luxui, ignauiaq. deditus, administrationem imperij prorsus neglexit. Vnde à Baroniqus captus, quatuor mensi bus custodiæ traditus, per fratrem Ioannem Marchionem liberatus est. Sigismundus frater, vt sibi Boemiæ* Regno *ce deret, contendebat: & non obscure fauebant ei Boemi proce res.* In *gratiam eius etiam Dux Austriæ Morauiam infestare videbatur. Quo igitur obuiam iret aduersariorum co natibus Venceslaus, & regnum suum stabiliret, Vladislai Iagellonis Poloniæ* Regis *amicitiam & societatem certo fædere sibi adiungere satagebat, quem* Vratislauiam *pre cibus euocatum, & quinq. millibus equitum comitatum perhumaniter lauteq. accepit. Tandem à fratre Sigismun do captus, & Viennæ in carcere asseruatus, Germanorum procerum consensu, imperio deturbatus est: cùm rerum potitus esset annis* 22. *Anno ætatis LV*II. *ex ira in apoplexiam incidens, ac paralysi, diebus* 18. *laborans, animam misere exhalauit.*

VVENCESLAVS·D·G·ROMANO
RVM·IMPERATOR· 148

RVPERTVS, siue ROBERTVS, Dux Bauariæ, & Comes Palatinus Rheni, filius Ruperti Adolphi et Beatricis, post depositum ob ignauiam ab imperio Venceslaum Anno Christi 1400. ab electoribus legitimo suffragio Cæsar creatus, ab Episcopo Coloniensi inauguratus est, electionem eius Bonifacio 9. vehementer comprobante; à quo cùm imperij coronã accipere desideraret Rupertus, Romãq; profectionem instituisset, à Galeatio Mediolanensi, quem Venceslaus Ducem fecerat, itinere intercluso, in Germaniã impos voti redijt. A Florentinis tandem ad comprimendam Galeaciorum potentiam euocatus, in Italiam secundo descendit, præsidioque Ducis Austriaci & Episcopi Coloniensis destitutus, congreßus cum Vicecomite succubuit, fugaque saluti consuluit. Vnde ad Tridentinos & Venetos delatus, ab eis honorificentissimè acceptus, & in Germaniã per Alpes cum equitatu reuersus, numquam postea sibi persuaderi passus est, vt in Italiam rediret: quam suis se vulneribus conficere permittens, res imperij sui cum diligentia tractare maluit. Post pleraque autem egregiè gesta, insperato in Oppenheim diem suum obijt, ac Heydelbergæ sepultus est. Anno Imperij. 10.

RVPERTVS.

SIGISMVNDVS Caroli IIII.*Imperatoris ex Ioanna filius, cùm pene puer* Ludouici *Vngariæ & Poloniæ Regis filiam, natu maiorem, Mariam, vxorem accepisset, ab eodem morituro* Poloniæ Rex *designatus, & à Polonis susceptus, ob offensas tamen quasdam paulopost Regno exutus, in Vngariam profectus, post varias rerum conuersiones,* Hungariæ *Rex, postea Cæsar creatus est. Anno Christi* 1410. *princeps probitate, eruditione, religionisq; propagandæ zelo clarissimus. Romam profectus cum* Ioanne 24. *de tollendo schismate consultauit. cùmq; triennio cogendi concilij caussa magnam Europæ partem peragrasset, studio diligentiaq; sua id perfecit, vt Constantiæ Synodo generali congregata, tres adulterini Pontifices dignitate priuarentur, & Otho de* Columna, *Martinus* 5. *postea vocatus, legitime in* Pontificem *eligeretur. Mediolani postea de more imperatorio ferrea corona insignitus,* Parmã, *Senas, Romamq; profectus, à Pontifice, Cardinalibus, Populoq; Romano, maximo apparatu susceptus, &* Corona *Cæsarea donatus est.*In *Boemiam reuersus cùm motus exortos componere summis viribus contenderet, morbo & senectute fatigatus, diem vltimũ clausit, anno ætatis LXX. Imperij* 27. *Reparatæ salutis* 1437. *Corpus in Albam regalem, Hungariæ Ciuitatem, translatum, ibiq; sepultum est.*

SIGISMVNDVS·ROMANORVM REX· 150

ALBERTVS. Hungariæ ac Boemiæ Rex, Archidux Austriæ, & Sigismundi Cæsaris gener, post eius obitum, omnium electorum vnanimi consensu, Imperator electus est. Anno. 1538. Duodecimum annnm agens patrem amisit: sub patruis tutoribus inter se digladiantibus, grauia perpessus est. Elisabetham Sigismundi Cæsaris filiam vxorem duxit, dotisque nomine insigniores Morauiæ vrbes accepit. Cum Cazimiro Vladislai Iagellonis Poloniæ Regis filio (qui post mortem Sigismundi Cęsaris, à Boemis in duas factiones diuisis, Rex Bohemię electus fuerat) bellum gerere cęperat; sed inrat; sed inducijs quadrimestribus, ad constituendam pacem, opera legatorum Pontificis & Concilij confectis, in Vngarià contra Turcam Amurathem, qui incursionem in Regnum illud fecerat, profectus est. Cumque ad eius aduentum Amurathes retrofugisset, ac Albertus copijs dißolutis Budam rediret, calore feruentis Augusti vexatus, peponibus sitim sedare volens, in solutionem ventris incidit, dysenteriaque fatigatus, propè Strigonium princeps religiosissimus, & liberalissimus, mortuus est; cùm annum tantum vnum & menses decem imperio præfuisset.

ALBERTVS·D.G·ROMANORV.
REX·

FRIDERICVS. III. Ex Hernesto Duce Austriæ, & Cimbarca Ziemouiti Masouiorum Ducis filia natus, cõcorditer ab electoribus Francoforti Cæsar creatus Anno Christi. 1440. Aquisgrani coronatus est. Italiam *ingreßus omnique honoris genere paßim exceptus, in Senensi vrbe cum sponsa Heleonora, Regis Portugalliæ filia, nuptias perfecit. Romam veniens incredibili lætitia exceptus, à Nicolao V.* Pontifice *vna cum coniuge coronam Imperij suscepit. Hinc Neapolim diuertit, in Alphonsi Regis gratiam, cuius Heleonora pernecesaria erat A Venetis quoque liberaliter & munificè exceptus, cùm in Austriam rediјsset, omnia tumultuum plena reperit, & Viennæ à ciuibus obsidione preßus, principum aliorum ope, liberatus est. Pacatis rebus, priuati penè more Romam petijt, de recuperanda* Constantinopoli *(quam Mahometes Turca, Constantino Palæologo Imperatore occiso, Gerlucæ cuiusdam Græci proditione, cùm maxima Christiani nominis ignonimia & dispendio occupauerat) concilia capturus. Defunctis* Alberto *fratre, & Ladislao, Archiduxustriæ A solus factus, & Rex Hungariæ à multis designatus, cum Matthia Hunniade Rege itidem electo, bellum Pannonicum gessit: quòd morte Matthiæ, tandem solutum est. Filium Maximilianum à Flandris captum, Flandria vastata liberauit, imperijque consortem fecit. Ex ætate & labore stomachi in morbum incidens, aluoque resoluta Linzij obijt. Anno imperij.* II. *Salutis.* 1492.

FRIDERICVS.ROM.IMP.

152

FERDINANDVS · IMP · 155

MAXIMILIANVS II. *Ferdinandi Cæsaris ex Anna Hungariæ Regina filius, Anno Domini M.D.LXX.II. Mense Nouembri communibus electorum Principum suffragijs, Francofurti in Romanorum Regem electus est. Anno verò M.D.LX.III. Poßonij Hungariæ Rex, cum multa celebritate, sollennibusque cæremonijs, coronatus fuit. Post obitum Ferdinandi Patris, imperij administrationem suscipiens, duce fortissimo & clarissimo Lazaro Suendio, viro militaris rei peritissimo, bellum indixit Ioanni Transyluaniæ Principi, Vesprinum ac Tatiam illi ademit, Strigoniumque obsidere parauit. Aduentante in Pannoniam Turcarum Imperatore Solymanno, cum valido & numeroso exercitu, Anno M. D. XX. VI. Maximilianus cum octuaginta millibus militum sese illi opposuit; cum prius sub fratribus Ferdinando & Carolo duos alios exercitus ad fines misißet. Classem quoque naualem in Danubio instruxit. Mortuo ad Cigethum Solymanno, exercituque illius domum reuerso, Imperator suum quoque exercitum dimisit. Post Henrici Valesii Regis ex Polonia in Gallias discessum, diuisis electorum studijs, quorum pars Stephanum Batoreũ Transyluaniæ Principem, Regẽ proclamauerat, Maximilianus Anno M. D. LX X. V. Poloniæ Rex electus fuit: cui electioni cum post plures menses consensum præbuisset, Stephano Rege iam Cracouiæ coronato, cum Regno illi, propter diuersarum partium studia, maximum periculum immineret, ipse coactis Ratisbonæ Imperij comitijs, Rudolphoque filio succeßore designato, die xij. Octobris ante meridiem, anno. M. D. L X X V I. cum duodecim annis Imperio præfuisset, ex hac vita migrauit. Princeps morum suauitate, beneficentia, rerum gerendarum dexteritate, linguarum variarum cognitione, multisque præclaris dotibus, imperatorio munere dignis, cumprimis excellens.*

MAXIMILIANVS · IMP · II ·

RVDOLPHVS II. *ex Maximiliano Secundo & Maria Caroli V. Imp. filia natus, Hungariæ primũ, deinde concordibus Principum electorum votis Romanorum Rex in Comitijs Ratisbonensibus creatus, Anno M. D. LXX. VI. post obitum patris, ei in Imperij administratione successit, rerumque nunc felicissimè potitur. Princeps vt cęteris heroicis virtutibus, ita singulari in Deũ pietate, Catholicæque religionis propagandæ zelo clarissimus. Cui det Dominus vitam longã quam meretur; & conseruet animum, Sacrosanctæ fidei tuendæ studiosissimum, quèm dedit.*

RODOLPHVS · II · IMP · 157

Cinbo e 1577 Imperatore

NIL ME DVRIVS

R O M AE;

Apud Franciſcum Coattinum.

M. D. LXXXX.